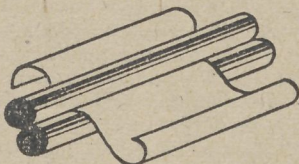

De Journalist

2de Jaargang No. 9
Verschijnt maandelijks
Juni 1948

Int. Instituut
Soc. Geschiedenis
Amsterdam

Redactie: J. J. F. v. d. Bergh
Mr. E. Elias - Yge Foppema

ORGAAN VAN DE NEDERLANDSE JOURNALISTENKRING

ZELF-OOPLEIDING VAN DE JOURNALIST

Wanneer ik mij veroorloof enkele opmerkingen te maken betreffende de opleiding van de journalist, dan moge de Commissie die het vraagstuk in studie heeft, mij niet het verwijt maken, dat ik mij in onbescheidenheid bemoeien wil met wat behoort tot haar competentie. Het is allerminst ook mijn bedoeling haar opmerkzaam te maken op iets waaraan zij ook wel eens denken mag. Want ik ben ervan overtuigd, dat de Commissie wel weet waaraan zij moet denken.

Ik wil mij, uit mijn wereldje van gepensioneerde, in het bijzonder wenden met een vermaan tot de jonge collega's in ons vak.

Het wetenschappelijk-theoretische gedeelte van een journalistenopleiding, dat de hechte grondslag zal moeten leggen voor de arbeid in de praktijk, zal uiteraard gebonden zijn aan een wetenschappelijk (universitair) milieu. De journalistencursus aan de Nijmeegse universiteit houdt weliswaar rekening met de mogelijkheid, dat deze cursus ook zal worden gevolgd door hen die reeds in de praktijk werkzaam zijn, maar onze collega Henri Kerkhoffs wees er in het jongste nummer van het orgaan onzer katholieke zusterorganisatie terecht op, dat de (gedeeltelijke) opleiding van actief werkende collegae aan zulk een cursus „op dermate grote bezwaren zal komen te stuiten, dat het nuttig effect van de opleiding voor de door ons bedoelde categorie van actief werkenden niet dat zal

zijn wat men er zich van voorstelt”. Om aan deze bezwaren tegemoet te komen opperde collega Kerkhoffs het denkbeeld, dat vanwege de gewestelijke afdelingen, en met subsidie van het (katholieke) Kringbestuur, bepaalde cursussen zouden gegeven worden speciaal ten behoeve van de jonge collegae. Hij wees op een poging in die richting van de Gelderlander-pers.

Dit denkbeeld, dat alleszins overweging waard is, knoopt echter ook weer vast aan de gedachte, dat deze opleiding aan een cursus verbonden moet zijn. De opleiding wordt dan ook weer beschouwd als een in hoofdzaak theoretische scholing met daarnaast, of daarna, de opleiding in de praktijk.

Nu moge dit de ideale oplossing zijn van het vraagstuk voor zover betreft diegenen die nog niet in de journalistiek werkzaam zijn, — voor hen die dit wel zijn, zullen, althans voor de meesten van hen, de bezwaren blijven gelden, waarop collega Kerkhoffs wees.

Hoe is daaraan, althans individueel, te ontkomen?

Gedurende de ruim veertig jaren, dat ik in de journalistiek werkzaam mocht zijn, heb ik vele collega's in het vak zien komen en verscheidenen van hen hebben er een positie veroverd die niet alleen „mooi” is voor henzelf in de gangbare betekenis van dit woord, maar waardoor zij ook een „sieraad” voor ons vak zijn geworden.

Ik moge hier de nadruk leggen op dat „veroverd”. Want anderen staan daar tegenover wier positie groeide, niet uit moeizame en stage arbeid, doch uit periodieke verhogingen of uit succes bij sollicitaties. Hun vak-kennis is veelal het gevolg van een door dagelijks doen verkregen routine en niet een op innerlijke uitbouw gebaseerde vakbekwaamheid. Binnen de grenzen van hun routine leveren zij dan behoorlijk werk, maar hun routine zelf begrenst vaak hun uitzicht, ook hun journalistieke uitzicht, op het leven van wereld en mensen. Zij zijn in de praktijk ge-

vormd tot wat zij zijn, maar door gebrek aan innerlijke scholing zijn zij niet wat zij, daarmee, wel hadden kunnen worden. Hun bevrediging zal meer grond vinden in een behoorlijk salaris dan in een innerlijke voldoening om wat zij van zichzelf hebben gemaakt, voldoening welke het grootste loon is dat een werker verdienen kan.

Daardoor hebben zij zich niet alleen een belangrijk stuk levensgeluk ontzegd, maar snijden zij zich ook vaak de weg af naar nog beter positie. Terecht wordt er in de toelichting tot het artikel der C.A.O. betreffende de indeling der journalisten op gewezen, dat de indeling van functies vooral de jonge journalisten duidelijk voor ogen stelt, dat de weg naar behoorlijke verbetering van materiële omstandigheden via een verhoging van de vakbekwaamheid voert. En vakbekwaamheid is nog iets anders dan routine alleen. Routine is een kwestie van aanleg en praktijk, vakbekwaamheid bovendien van doorzettingsvermogen en studie. En waar de mogelijkheid van studie door deelneming aan een wetenschappelijke opleiding ontbreekt, blijft alleen de weg van zelfopleiding, van eigen studie over.

Het zou zo goed zijn voor henzelf en voor ons vak, wanneer onze jonge collega's minder gauw over zichzelf tevreden waren dan velen hunner blijken te zijn, — dat hun belangstelling de perken van hun dagelijkse werk doorbrak naar die ruimte van kennis welke, ook voor specialisten op enig gebied der journalistiek, onmisbaar is voor een brede, algemene ontwikkeling van waaruit men alle dingen des levens met onbevangen blik omvat. Er is, zeker, moed voor nodig, maar moed is toch wel het geringste dat men van jonge mensen vragen mag. Wie hem zoekt zal gemakkelijk een oudere collega vinden die bereid is de weg te wijzen welke hij volgen moet.

Ook hier is echter de wil het belangrijkste. Met die wil bezield zal een verslaggever niet tevreden zijn alleen bij het maken van verslagen,

Correspondentie voor redactie en administratie a.u.b. richten
p/a Bureau der

FED. v. NED. JOURNALISTEN
gebouw Persmuseum
Nieuwezijdsdijk 28
Amsterdam-C.

Telefoon 46910 — Giro 254336
(t. name v.d. Ned. Journ. Kring)

Het Gemeentebestuur van Alkmaar en de „Waarheid”

Begin April werd De Waarheid door B. en W. van Alkmaar uitgesloten van de verstrekking van al het officiële gemeentenieuws (met uitzondering van de gemeentelijke advertenties) op grond van de communistische gezindheid van dit orgaan. De redacteur van De Waarheid te Alkmaar richtte hierover een klacht tot het Bestuur van de Afdeling Noord-Holland-Noord van de N.J.K.

zal een jong assistent-binnenland zijn dag niet voldoende besteed achten met het bewerken van telex- en andere berichten, zal een stadsreporter zijn aandacht ook nog aan iets anders wijden, wanneer hij zijn nieuwtjes gejaagd en gevangen heeft, zal een sportjournalist geestelijke verdieping zoeken in wat zijn dagelijkse taak niet onmiddellijk raakt.

Ik heb, jaren geleden, aan de redactie van een van onze grote provinciale dagbladen eens een academisch gevormde ontmoet die daar werkzaam was als volontair-corrector. Bescheidener kan het toch haast niet. Toen ik hem vroeg, of hij dat correctiewerk zo interessant vond, en of hij langs deze weg in de journalistiek wilde komen, antwoordde hij mij: Noch het een, noch het ander. Maar ik vind een krant een der belangrijkste verschijnselen van onze cultuur. En om nu precies te kunnen zien, hoe een krant ontstaat, waaruit zij dagelijks groeit, uit welk materiaal en hoe het gebruikt wordt, waarom zo en niet anders, daarom ambieerde ik het tijdelijke, en op zichzelf vrij saaie baantje van een corrector, die niet alleen het zetsel van de krant, maar ook de copy onder de ogen krijgt en ziet hoe deze ontstaat.

Drie maanden later wist hij, hoe dat belangrijke cultuurverschijnsel, de krant, tot stand komt. En tevreden met deze wetenschap voor zichzelf, aanvaardde hij zijn functie als leraar aan een gymnasium.

Ik wil hiermede niet zeggen, dat onze jonge collega's eigenlijk eerst corrector moesten worden, maar het hun als voorbeeld willen stellen van een, wiens belangstelling groot genoeg was om een „saaie” baantje te aanvaarden, omdat dit hem de gelegenheid bood antwoord te vinden op zijn veelvuldige vragen naar het hoe en het waarom.

Hoe en waarom. Dat zijn de vragen, waarvan de beantwoording tot kennis leidt. Wie zich deze vragen niet stelt, en niet „immer strebend zich bemüht” deze te beantwoorden, zal niet de verlossing vinden uit de beperktheid des geestes, die allermint een journalist past.

F. BERDING

De voorzitter van deze afdeling, collega Th. N. Adema protesteerde terstond bij de gemeenteautoriteiten tegen de genomen maatregelen, als zijnde in strijd met de vrijheid van informatie. Daar dit aanvankelijk protest geen succes had, vroeg het Bestuur van de afdeling, na over de aangelegenheid vergaderd te hebben, een onderhoud met de loco-burgemeester aan.

In dit onderhoud verzocht deze de bezwaren schriftelijk voor te leggen. Het Bestuur richtte hierop een uitvoerig schrijven tot het College van B. en W.; het stelde zich daarin o.a. op het standpunt, dat het onthouden van nieuwsfaciliteiten aan een blad op grond van de politieke of kerkelijke richting daarvan, moest worden beschouwd als een aantasting van de persvrijheid, welke — in ieder geval zo lang het betrokken blad van overheidswege niet was verboden — verwerpelijk was en deed een dringend beroep op het College, de genomen maatregel in te trekken. Het Bestuur betoogde in zijn brief o.m. ook, dat de tegenover De Waarheid toegepaste discriminatie tevens de andere bladen in een moeilijke positie bracht. „Wanneer de gemeente,” aldus het afdelingsbestuur, „de gebruikelijke faciliteiten aan het betrokken blad blijft weigeren, zou de redacteur daarvan een beroep op de medewerking van zijn collega's aan andere hier ter stede verschijnende bladen kunnen doen en het gevolg daarvan zou kunnen zijn, dat deze hem de door de gemeente geweigerde informatie verstrekken — in welk geval de maatregelen van Uw College geen enkel effect zouden sorteren — dan wel, dat ook andere bladen de opname van diverse berichten — w.o. die van de distributiedienst — zouden weigeren, waardoor de bevolking gedupeerd zou kunnen worden.”

De voorzitter van de N.J.K., collega Mr. M. Rooy, wiens advies door het Bestuur was gevraagd gaf o.a. het volgende als zijn mening te kennen:

„De Waarheid is een wettig verschijnend blad, dat in al die gevallen, waarin niet redenen van veiligheid, zulks ter beoordeling van de betrokken overheidsinstantie, in het geding zijn, op dezelfde wijze moet worden voorzien van officiële nieuws als andere couranten. Naar mijn gevoelen kunnen redenen van veiligheid hier niet in het geding komen. Het recht van De Waarheid op de verstrekking van bedoeld nieuws berust op de stelling, dat van gunstbetoon van de zijde van de overheid bij verstrekking van zulk nieuws aan de pers geen sprake is. Ten deze moge ik U verwijzen naar de slotoverwegingen van de uitspraak, welke de heer Veenhoven en ik hebben gegeven in het

Groningse conflict, welke uitspraak in een van de laatste nummers van De Journalist is opgenomen.”

„Natuurlijk is het zo, dat indien een bepaalde journalist zich zou misdragen, de overheid kan weigeren met deze journalist nog langer contact te onderhouden. Indien dan echter het bewuste blad een man aanwijst, tegen wie deze bezwaren niet bestaan, mag van een uitsluiting van het blad van nieuws geen sprake zijn.” Het oordeel van collega Rooy werd eveneens ter kennis van B. en W. gebracht.

Terwijl deze aangelegenheid nog hangende was, werd de oplossing gebracht door de aanneming met 13 tegen 9 stemmen van een (van communistische zijde) voorgestelde motie, waarin het College van B. en W. werd verzocht de tegen De Waarheid genomen maatregel ongedaan te maken, aan welk verzoek B. en W. gevolg gaven.

Voor de motie werden uitgebracht de stemmen van de C.P.N., C.H., A.R., V.V.D. en 6 leden van de P.v.d.A.; tegen de K.V.P. en 2 leden van de P.v.d.A.

Er is aanleiding voor de veronderstelling, dat de activiteit van het afdelingsbestuur op de aanneming van deze motie van invloed is geweest.

Goede smaak van het A.N.P.

257) risico van het journalistenvak.

rotterdam 13/5. journalist zijn is ook niet alles. dat ondervond een onzer rotterdamse collega's, die vandaag tijdens een rondleiding door de menagerie van circus mikkenie zich wat al te nieuwsgierig dicht bij een leeuwenkooi waagde, waarin een leeuwin haar drie welpen verzorgde. o nee, er kwam geen vinnige klauw door de tralies heen. het dier gaf geen woede, maar meer verachting te kennen, draaide de verslaggever haar achterdeel toe, hief de pluimstaart in de hoogte en toen.....

de hoed van onze collega heeft slechts eenmaal in zijn kort bestaan een analoog kwantum te verwerken gekregen, dat was bij een wolkbreuk. 0938/jn/rnc/jk/gs/2049

(Telex-bericht)

Ervaren **JOURNALIST**, enige jaren hoofdredacteur van provinciale dagbladen, zag zich weer gaarne vast aan dagblad verbonden.
Brieven, onder no. 23/48 Bureau De Journalist.

Jongeman, 26 jaar, volgens vakmensen begiftigd met een behoorlijke journalistieke aanleg, zag zich gaarne geplaatst bij een provinciaal dagblad.
Brieven onder No. 24/48 Bureau De Journalist.

Mijnheer de Redacteur....

Gediplomeerde journalisten

Het bijbelse vermaan, waarmede Mr. M. Rooy zijn visie op de journalistenopleiding besluit en de discussie tracht te openen, geeft mij vrijheid mijn schroom van niet-vakman in het para-journalistieke bedrijf der overheidsvoorlichting te overwinnen en mijn „licht” te behoeden voor de reeds enkele maanden dreigende verstikkingsdood van (blijkbaar: spring-) levend begraven in het dossier Lettres Inédits.

In deze tijd van specialisatie en perfectionisme, met als onvermijdelijke componenten diplomajacht en reglementering van benoembaarheidseisen, waarin de over de bekende trilogieën zand-zeep-soda en koffiethoe-suiker geëxamineerde krentenweger een schril contrast vormt met de ex-PTT-crack, die na de Wederopbouw, Ind(ones)ie wel eens even zal fixen, zien wij de laatste tijd ook in onze branche diverse wankele schreden op het brede maar glibberige pad der schoolse beroepsopleiding. Wij gaan de al dan niet beunhazerige schriftelijke cursussen van al dan niet erkende instituten, stilzwijgend voorbij en willen slechts de universitaire opleidingen te Amsterdam en te Nijmegen memoreren.

Het zij verre van ons als laudatores temporis acti al wat nieuw is als nieuwlichterij te verwerpen. De idee der universitaire opleiding dateert trouwens uit een tijd toen herstel en vernieuwing nog twee gescheiden begrippen met inhoud waren.

Wij achten het echter onze plicht een waarschuwend geluid te doen horen, niet tegen diploma-overschatting in het algemeen — dat ware een (overigens van tijd tot tijd nuttige) herhaling van een oude wijs — maar tegen de universitaire journalistenopleiding in het bijzonder.

De journalistiek is een kunst evenals de muziek en de beeldende kunst. Zonder conservatorium of academie maar met aanleg kan men een erkend componist of beeldhouwer worden, met beroepsopleiding zonder aanleg geen journalist. Wij bedoelen journalist, die na verloop van tijd x gulden kan verdienen. Dat hij met de ingegoten en met naarstige ijver verworven kennis en wetenschap het tot $\frac{1}{2}$ x zou kunnen brengen, terwijl hij zonder die wetenschappelijke bagage $\frac{1}{2}$ x zou halen, nemen wij gaarne aan.

's Mans materiële aspiraties gaan echter naar die x en daar heeft hij — van zijn standpunt bezien — gelijk in. Gevolg: een gedesillusioneerde, zich achteruitgezet voelend lid van het intellectuele proletariaat en een gevaarlijk lid, want hij bedrijft *volksvoorlichting!*

In het belang van betrokkenen, van

de maatschappij en (bescheiden noemen wij onszelf op de derde plaats) van de journalistiek menen wij dan ook met klem te moeten waarschuwen tegen de bovengeschetste mogelijke kwade gevolgen van de overigens onze waardering verdienende (en hebbende) „nieuwlichterij”. Een wetenschappelijk verantwoorde test ga de toelating tot de opleiding vooraf.

Permanente controle op de aanleg in het eerste jaar zij de tweede zeef. Periodieke controle gedurende het tweede jaar de derde. Een of meer buiten de opleiding staande vakmensen dienen als onbarmhartige „zevers” op te treden, onder de zinspreuk: zachte heelmeeesters....

Onze nieuwe collega's, omgeven met deze (of dergelijke) waarborgen, zullen wij gaarne de opengevallen plaatsen in onze rijen zien innemen. De achterstand van vijf jaar is ondanks veel vernieuwing nog niet hersteld!

H. J. F. M. STAM

Uitgevers-Recensies

Collega Polak Daniëls klaagt over een brief van een uitgever, waarin hem een complete boekbespreking wordt toegezonden. Aangezien ook wij een dergelijke brief ontvingen, is het waarschijnlijk, dat bedoelde uitgever de gestencilde bespreking heeft gestuurd aan alle kranten, waarvan hij het adres kende.

Ik heb niet zoals coll. Polak Daniëls de brief in de prullenmand gedeponerd, doch aan de uitgever geschreven, dat we zijn streven om het de redactie gemakkelijk te maken zeer op prijs stellen, maar dat wij boeken, welke in ons blad besproken worden, gaarne zelf lezen.

Hierop volgde prompt de toezending van een exemplaar van het aangekondigde boekwerk.

Helaas kan ik mij niet met de bespreking van de uitgever verenigen...

H. B.

„Interview en Persconferentie”

Onder het kopje „Interview en Persconferentie” schreef de heer G. Ballintijn, hoofdredacteur van de Prov. Zeeuwse Courant, over de houding van de Directie der Ned. Spoorwegen (in dit geval de President Ir F. Q. C. den Hollander), die mij als verslaggever van het „Zeeuwsch Dagblad” een interview toestonden over de plannen van de N.S. voor Zeeland. Het standpunt van de heer Ballintijn kan ik mij goed indenken; ik ben het er volkomen mee eens.

Maar, voor een goed begrip en om mijn houding, die als ik goed ben in-

gelicht door Mr Rooy is gelaakt, te rechtvaardigen, meen ik op te moeten merken, dat het „Zeeuwsch Dagblad”, evenals de andere bladen in Zeeland, een uitnodiging had ontvangen om inlichtingen te vernemen over de door de N.S. overgenomen exploitatie van de lijnen der Spoorwegmij. Mechelen—Terneuzen, voorzover deze lijnen op Nederlands gebied liggen. Hier stond dus uitdrukkelijk, dat (alleen) over deze lijnen inlichtingen zouden worden verstrekt.

M.i. kan er geen sprake van zijn, dat ik buiten mijn boekje gegaan ben; ik stond volkomen in mijn recht.

Eerlijkheidshalve moet ik hier aan toevoegen, dat ik nog wel even met Ir den Hollander gesproken heb over de situatie in Zeeuwsch Vlaanderen, doch daaraan heb ik niets gehad voor het bewuste artikel. Dat er toch enkele mededelingen over Z.-Vlaanderen zijn gedaan, was om meer een algemeen karakter aan het artikel te geven, hetgeen ik deed met mededelingen, die reeds vaker en lang tevoren waren gepubliceerd door meerdere bladen o.a. de N.R.C. Ook dit was naar mijn mening mijn goed recht.

CHR. KARS.

Ik zou bij het bovenstaande slechts willen aantekenen, dat ik collega Kars zijn interview allerminst kwalijk neem, maar het met zijn uitleg niet volledig eens ben. Het moge waar zijn, dat de Spoorwegen de conferentie aankondigden met als hoofdonderwerp de Spoorwegmij. Mechelen—Terneuzen, dit neemt niet weg, dat dezelfde mededelingen, die het Zeeuwsch Dagblad 's morgens reeds publiceerde, des middags pas aan de andere bladen werden verstrekt. De persconferentie had daardoor nauwelijks zin meer. Nogmaals: het gaat niet om dit „geval”, het gaat om het principe, dat het onjuist is, dat vóór een persconferentie mededelingen worden gedaan, die anderen pas op de persconferentie krijgen.

Met coll. groeten

G. BALLINTIJN.

Redacteur Buitenland van een groot landelijk dagblad met ruime ervaring op het gebied van het schrijven van overzichten heeft mogentje tijd beschikbaar voor 't schrijven van buitenlandse weekoverzichten. Brieven onder No. 21/48, Bur. van dit blad.

Groot weekblad vraagt
HOOFDREDACTEUR
met grote journalistieke ervaring. Militaire dienst vervuld hebbende. Brieven met volledige inlichtingen en referenties onder No. 22/48 bur. van dit blad.

Het eerste examen voor Fotojournalist

De grondgedachte die destijds heeft geleid tot de oprichting van de Nederlandse Vereniging van Persfotografen en Filmoperateurs (N.V.P.) was niet veel meer dan het organiseren van al diegenen, die als werknemers bij het Nederlandse Illustratiewezen werkzaam waren, hetzij als persfotograaf, hetzij als filmopera-
teur, belast met het opnemen van het filmjournaal. Deze organisatie was dringend nodig om stelling te kunnen nemen tegen het schier dictatoriale optreden van de reeds vroeger opgerichte vereniging van werkgevers, de Nederlandse Illustratiepers (N.I.P.), die door een regelmatig bevoordelen van een speciale groep onmiskenbaar streefde naar een monopolisatie van de verzorging van illustratiemateriaal in Nederland.

Al zeer spoedig bleek dat de consequenties, uit de oprichting der N.V.P. voortvloeiend, veel verder reikten dan de oprichters hadden kunnen bevroeden en dat de zich opstapelende moeilijkheden bijna onoverkomelijk leken. Er was dan ook wel zeer veel, wat een ongestoord en vruchtbaar functioneren in de weg stond en dat op de volgende oorzaken kon worden teruggevoerd:

a. De meeste persfotografen waren personen die of in geen andere tak van de fotografie konden slagen, of in hun eigen vak mislukt waren en uit nood hun hobby als amateurfotograaf productief trachtten te maken.

b. Gebrek aan algemene zowel als aan vaktechnische ontwikkeling impliceerde herhaaldelijk een onbeschaafd, hinderlijk en brutaal optreden.

c. De salariëring zowel als het bedrag voor plaatsingsrecht lag ver onder de norm, zodat de meesten ternauwernood in het onderhoud van zichzelf en de hunnen konden voorzien. Dit trad te meer op de voorgrond doordat de persfotograaf uiteraard steeds op de eerste rij moet staan voor het maken van zijn opnamen, terwijl anderzijds hun kleding door de aard van hun werk abnormaal te lijden heeft.

d. De verantwoordelijkheid voor de gemaakte en gepubliceerde persfoto's berustte geheel bij de opdrachtgever.

Het is dan ook voldoende bekend dat de persfotograaf niet hoog in aanzien stond. De autoriteiten, speciaal de politie, beschouwde hem als een hinderlijk, zij het noodzakelijk kwaad; de journalist meed hem als een kennelijk analphabeet, en door de opdrachtgever werd hij als een weerloze pauper uitgebuit. Als lid van de N.V.P. was hij dan ook lauw, bijna indolent, en zonder enig begrip van de steeds belangrijker functie, die „het plaatje” in krant en tijdschrift ging vervullen. En het behoeft geen betoog dat de pogingen van het be-

stuur, om organisatorisch iets te bereiken, niet veel resultaat hadden.

Dat duurde zo tot in de bezettings-tijd. Toen begon men te begrijpen dat de goede persfoto, geactiveerd door het onderschrift, een sterke, dikwijls gevaarlijke propagandistische waarde kon vertegenwoordigen; dat het beeld, méér nog dan het artikel, als document werd geaccepteerd. Het werd niet zozeer belangrijk dat er werd gefotografeerd, dan wel hoe de foto de gebeurtenis weergaf. De verantwoordelijkheid voor de gemaakte opnamen kwam (m.i. terecht) bij de fotograaf te berusten, hetgeen onder meer zijn uiting vond in de verplicht gestelde naamsvermelding bij publicatie. Meer en meer werd de fotograaf ingeschakeld bij gebeurtenissen, waar hij vroeger werd gemeden; hij kreeg betere kansen om de opnamen naar eigen inzicht te kunnen maken; er werden zelfs stellages voor hem gebouwd....

Aan de andere kant ging de fotografische techniek met sprongen vooruit. De geperfectioneerde klein-filmcamera opende ongekende perspectieven. Het electrisch ontstoken flitslicht werd gesynchroniseerd met de sluiters van de camera en maakte de fotograaf onafhankelijk van andere lichtbronnen. De materiaalsnelheid werd sterk opgevoerd; het afwerken der opnamen geschiedde met stopwatch en thermometer; de ouderwetse donkere kamer moest het veld ruimen voor het moderne laboratorium.

Doch dit alles stelt veel hogere eisen aan de man achter de camera. En toen ook na de bevrijding de oude N.V.P. na haar gedwongen opheffing weer uit haar as herrees, moesten onverwijd de Statuten en Reglementen aan de veranderde omstandigheden worden aangepast. Daar inmiddels de belangen van de filmoperateurs voor het weekjournaal doeltreffend door de Nederlandse Bioscoopbond werden behartigd, verdwenen deze cineasten uit de organisatie.

Ten einde de nieuwe situatie on-dubbelzinnig te karakteriseren werd de term persfotograaf definitief vervangen door fotojournalist, waarmee de naam van de N.V.P. overging in Nederlandse Vereniging van Fotojournalisten (N.V.F.), waarvan de statuten bij K.B. van 21 April 1947 werden goedgekeurd.

De nieuwe reglementen worden successievelijk in praktijk gebracht, waarvoor het bestuur onder aanvoering van zijn zeer actieve voorzitter contracten met autoriteiten, met belanghebbenden en met organisaties op het gebied van het Nederlandse Pers- en Illustratiewezen heeft gelegd en geconsolideerd. Zo is er een eigen legitimatiekaart uitgegeven; een redelijke prijsregeling van het plaatsingsrecht in overleg met de betrokken instanties vastgesteld; een

tuchtraad, tevens raad van arbitrage geïnstalleerd; een gecombineerde commissie in het leven geroepen om regelend op te treden bij gebeurtenissen met beperkte fotografeermogelijkheden en als sluitstuk, neen, als mijlpaal werd een examen ingesteld, om de toekomst van het beroep van fotojournalist in de vertrouwde handen te leggen van een corps competente, algemeen en fototechnisch ontwikkelde personen, en om geleidelijk te kunnen komen tot het sluiten van het beroep.

Dat dit examen, op 10 en 11 Mei j.l. te Amsterdam afgenomen, de volle sympathie geniet, blijkt duidelijk uit de spontane medewerking van de Amsterdamse Politie, de G.G.D. en vele particuliere ondernemingen, en, last but not least, door de uitreiking van de diploma's aan de 11 (van de 17) geslaagden door de Amsterdamse Burgemeester tijdens een door de N.V.F. aangeboden thee.

En toen de vertegenwoordiger van het bestuur der Federatie van Nederlandse Journalisten daar in zijn sympathieke rede memoreerde, dat het Nederlandse publiek recht heeft op de allerbeste journalistieke voorlichting, prees de N.V.F. zich gelukkig, ook harerzijds hiertoe een deel te mogen bijdragen.

WIM LOOPUIT,

Bestuurslid N.V.F.

Amsterdam, 15 Mei 1948.

ERVAREN JOURNALIST

jarenlange ervaring, bekend met alle onderdelen van de journalistiek, speciaal reportages en sport, ongehuwd, uitstekende referenties, ook betr. politieke betrouwbaarheid, zoekt redactionele positie, ook bij week- of maandblad.

Brieven onder No. 16/48 van „De Journalist”.

JOURNALIST-REDACTEUR,

oud 35 jaar en gedurende drie jaar werkzaam geweest bij groot Nederlands Dagblad, zoekt plaatsing bij dag- of weekblad. Liefst Den Haag, Utrecht of omgeving. Brieven onder No. 17/48 aan „De Journalist”.

Indisch journalist, begin van dit jaar gerepatriëerd, goede referenties, en getuigschriften, zag zich gaarne geplaatst op een redactie-bureau.

Brieven onder No. 18/48 van „De Journalist”.

Journaliste, met ervaring in stads-verslaggeverij, streekredactie, vrouwen- en kinderrubriek en opmaak wenst van werkring te veranderen. Brieven onder No. 20/48 van „De Journalist”.

AUTEURSRECHT OP FOTO'S

In het vorige nummer van ons blad heeft een kort bericht gestaan, overgenomen uit de N.R.C., betreffende een uitspraak van de arrondissementsrechtbank in Den Haag in de zaak van Particam Pictures tegen de N.V. Sijthoff's Uitg. Mij. te Leiden. Het betref de publicatie zonder toestemming der rechthebbenden van een aantal foto's in het Jaarboek der Nederlandse Kunst.

Wegens het grote belang van deze principiële zaak voor allen die met de publicatie van foto's te maken hebben, drukken wij hier een uiteenzetting af van de hand van mr. H. van der Hoeven, die als raadsman van de Ned. Ver. van Fotojournalisten bovenbedoelde procedure heeft gevoerd.

DE journalist, die de illustratie van een door hem geredigeerd orgaan of van een enkel daarin verschijnend artikel heeft te verzorgen, moet rekening houden met de auteursrechten op de foto's welke hij hiertoe gebruikt.

Het veronachtzamen van auteursrecht is de journalist onwaardig. Evenmin als hij onverschillig mag staan tegenover schending van het auteursrecht van zijn eigen geestesproducten, mag hij er toe medewerken, dat auteursrechten van anderen worden geschonden.

Wanneer een fotograaf aan een uitgever foto's ter publicatie afstaat, sluit dit geenszins in, dat deze fotograaf zijn auteursrecht ten behoeve van de uitgever prijsgeeft en dat de uitgever, of namens deze een voor hem werkzame journalist, vrijelijk over deze foto's zou mogen beschikken. Tenzij de maker van de foto uitdrukkelijk zijn auteursrecht aan de uitgever heeft overgedragen — en ingevolge de bepalingen van de auteurswet kan dit alleen bij geschrift geschieden — is voor iedere publicatie van een foto afzonderlijk toestemming van de auteur vereist.

Tegen deze grondbeginselen wordt op grote schaal gezondigd; niet alleen door uitgevers, maar evenzeer door journalisten.

Een veel voorkomend geval: op de persen van een dagblad wordt ook een weekblad gedrukt, waarvan de redactionele leiding bij een der redactieleden van dit dagblad berust. Voor de illustratie van het weekblad wordt geregeld geput uit het foto-archief van het dagblad. Het is geen uitzondering, dat hiervoor nimmer toestemming aan de auteur wordt gevraagd en zelfs niet, dat deze nimmer enige vergoeding voor de aldus gepubliceerde foto's ontvangt, of eerst nadat toevallig zijn oog daarop is gevallen.

Op deze en dergelijke wijzen worden op grote schaal auteursrechten op foto's ontdoken.

Het is voor hen, die beroepshalve

foto's aan uitgevers leveren, ondoenlijk daarop een voldoende controle te oefenen. En dat werkt omgekeerd het kwaad weer in de hand: meestal blijft het immers ongestraft, en wanneer bij ontdekking van een schending van foto-auteursrechten achteraf aan de auteur het gebruikelijke honorarium wordt aangeboden, is de zaak weer uit de wereld geholpen.

Bij deze gang van zaken is het voor uitgevers maar al te verleidelijk om het met auteursrechten op foto's niet te nauw te nemen: aangezien een groot aantal schendingen van auteursrecht onontdekt blijven en men er in de overige gevallen met betaling achteraf van het honorarium afkomt, heeft het systeem, van zakelijk standpunt bezien, zijn aantrekkelijke kanten!

De Nederlandse Vereniging van Fotojournalisten, omvattende de overgrote meerderheid van hen die van het leveren van foto's aan persorganen hun hoofdberoep maken, heeft tegen deze misstanden in het illustratie- en strijd aangebonden. Op haar instigatie is een proefprocedure gevoerd, waarin van een uitgever, die zich aan een schending van auteursrechten op foto's had schuldig gemaakt, een schadevergoeding werd geëist, welke het gebruikelijke honorarium met een aanzienlijk bedrag te boven ging.

De feiten waren als volgt: De uitgever had voor de illustratie van een door hem uitgegeven boekwerk der tien clichés geleend van de redactie-secretaris van een maandblad en deze in zijn boek afgedrukt, zonder hiervoor aan de auteur toestemming te vragen. De aan het maandblad gezonden afdrukken van de foto's waren aan de achterzijde op de gebruikelijke wijze gestempeld met de naam van de auteur, voorafgegaan door het woord „Copyright”.

De uitgever erkende de schending van het auteursrecht, maar stelde, dat deze geheel onbewust was geschied, daar de redactie-secretaris van het maandblad hem niets had medegedeeld omtrent het op de foto's rustende auteursrecht. Hij meende daarom geen schadevergoeding verschuldigd te zijn en te kunnen volstaan met betaling van een honorarium.

Hieromtrent overwoog de Rechtbank te 's Gravenhage, voor welke de procedure werd gevoerd, bij haar uitspraak van 6 April j.l.:

„dat dit gedaagde echter niet disculpeert daar zij, alvorens de fotografieën te publiceren, zich uit eigen beweging op de hoogte had moeten stellen of op deze fotografieën auteursrecht bestond en aan wie dit recht toekwam, hetgeen zij in casu gemakkelijk had kunnen

doen door bij de redactie van (volgt de naam van het bewuste maandblad) naar de maker van de fotografieën te informeren en gedaagde nu juist door dit na te laten en zonder meer aan te nemen, dat bedoelde redactie gerechtigd was om over het gebruik der foto's te beschikken, schuld heeft aan de inbreuk op de auteursrechten van eiser”.

Als gevolg hiervan werd de uitgever tot het betalen van een schadevergoeding veroordeeld, welke werd gesteld op f 250.— boven het bedrag dat als een redelijk honorarium werd beschouwd. Omtrent deze schade werd o.m. nog overwogen:

„dat eisers in dit verband hebben gesteld en bij pleidooi hebben doen toelichten, dat inbreuk op het auteursrecht op fotografische werken door uitgevers aan de orde van de dag is, hetgeen bevorderd wordt door de moeilijkheid van voldoende controle, zodat het in de praktijk veelal zo is, dat de uitgevers, zonder zich om andere auteursrechten te bekommeren, maar tot publicatie van foto's overgaan en dan, wanneer hun later inbreuk op die rechten wordt aangetoond, hetgeen door het ontbreken van voldoende controle slechts in een gering aantal gevallen pleegt te geschieden, volstaan met achteraf het minimum honorarium als vergoeding voor de inbreuk aan te bieden;

dat gedaagde deze voorstelling van zaken van eiser niet heeft ontkend en slechts heeft betwist, dat zij persoonlijk zich ooit aan opzettelijke inbreuk op eens anders auteursrecht heeft schuldig gemaakt;

dat de Rechtbank, nu de zaken zo staan, inderdaad met eisers van oordeel is, dat ten opzichte van de eerbiediging van het auteursrecht op fotografische werken in de uitgeverswereld veelal van een verminderd normbesef kan worden gesproken en dit zeer zeker zijn terugslag heeft op de waarde van het auteursrecht als vermogensobject, welke waarde door die voortdurende inbreuken op het recht vermindert, hetgeen ook in het onderhavige geval wederom heeft plaatsgehad”.

* * *

Niet alleen de beroepseer van de fotojournalist eist dus, dat hij de auteursrechten op foto's ontziet. Ook tegenover zijn uitgever is hij verplicht dit te doen, daar hij deze anders blootstelt aan de vorderingen tot schadevergoeding. Bovendien is het geenszins ondenkbaar, dat hij zelf voor schadevergoeding zou worden aangesproken.

FEDERATIENIEUWS

De C.A.O.

Herhaaldelijk bereiken ons vragen van leden, die begerig zijn te weten, wanneer de C.A.O. voor dagblad-journalisten eindelijk eens in werking zal treden. Dit ongeduld is alleszins begrijpelijk en in zoverre verheugend, dat daaruit blijkt dat de in de C.A.O. vervatte regeling van de positie van de journalist vele collega's zeer welkom is. De ongeduldigen dienen echter wel in te zien, dat het verkrijgen van de officiële toestemming voor invoering van deze C.A.O., die voor niet-ingewijden een geheel nieuwe materie regelt, de nodige tijd vergt. De betrokken partijen stellen hunnerzijds al het mogelijke in het werk om de gang van zaken te bespoedigen.

Rijksbemiddelaars hebben aan partijen thans hun schriftelijke opmerkingen over de C.A.O. doen toekomen. Omtrent de, voor het verkrijgen van de goedkeuring van Rijksbemiddelaars, aan te brengen wijzigingen, hebben de vertegenwoordigers van directeuren en journalisten reeds het nodige overleg gepleegd.

Aangezien omtrent een paar punten nader overleg met Rijksbemiddelaars noodzakelijk is gebleken, kan over de wijzigingen welke de C.A.O. zal moeten ondergaan niet in details worden getreden. Daarom zij hier met de volgende aanduidingen volstaan.

De Rijksbemiddelaars hebben geen bezwaar tegen de voorgestelde minimum-salarissen, de indeling in afdelingen en de getalsverhouding, om enkele essentiële punten te noemen. Wel zal opneming van een bepaling omtrent de maximum-grens der salarissen nodig zijn; deze bepaling zal echter zodanig worden opgesteld, dat zij in de regel voor de individuele gevallen de nodige speelruimte laat.

Eerstig bezwaar hebben de Rijksbemiddelaars echter tegen de invoering van het verplichte lidmaatschap. Hoewel de besturen dit, in het bij-

zonder met het oog op de tuchtrecht-spraak — welke zeer binnenkort zal worden ingevoerd — betreuren, verwachten zij hiervan geen nadelige werking voor de positie van de journalisten-organisaties, daar tengevolge van de bepalingen van de Wet op de Collectieve Arbeidsovereenkomsten, het lidmaatschap van de organisaties toch van grote praktische waarde zal zijn voor hen, die de hun door de C.A.O. toegekende rechten geldend willen maken. Er bestaat daarom goede grond voor de verwachting, dat invoering van de C.A.O. tot toetreding van nieuwe leden zal leiden. Wanneer de C.A.O. haar beslag zal hebben gevonden, zal op dit belangrijke punt uitvoerig worden teruggekomen.

Ontslagen

In de afgelopen maand zijn weer enkele ontslaggevallen bij het Federatiebureau aanhangig gemaakt. Eén

daarvan werd inmiddels met succes tot oplossing gebracht. Er zij nog eens aan herinnerd, dat een journalist aanspraak kan doen gelden op een opzeggingstermijn (of dienovereenkomstige salarisuitkering) van tenminste twee maanden, indien hij korter dan een jaar aan een blad verbonden was, en van tenminste drie maanden, indien zijn diensttijd een jaar of langer was. Indien de betrokken directie zich hieraan niet houdt, dient men schriftelijk te protesteren 1e. bij de directie; 2e. bij het Gewestelijk Arbeidsbureau ter plaatse, onder verwijzing naar de in de journalistiek geldende usance i.z. opzeggingstermijnen. Is het blad in kwestie een dagblad, dan verdient het tevens aanbeveling het Gewestelijk Arbeidsbureau er aan te herinneren, dat de Ontslagcommissie van de N.D.P. 1945 en van de Federatie (Secretaris: mr C. A. Stekete, adj. secretaris van de N.D.P. 1945, Singel 146, Amsterdam) desgevraagd aan de Gewestelijke Arbeidsbureaux advies uitbrengt omtrent ontslagen van dagblad-journalisten.

Eerste Contactmiddag „Amsterdamse Pers”

In de afgelopen jaren zijn in de hoofdstad herhaalde pogingen ondernomen het contact tussen de journalisten buiten de werkkring te stimuleren, opdat men onder het genot van enig, al of niet geestrijk, vocht de collegiale gevoelens verder zou kunnen ontwikkelen. Tot dusverre is het altijd bij goedbedoelde pogingen gebleven, reden waarom het bestuur der „Amsterdamse Pers” en van de afd. Noord-Holland van de K.N.J.K. een commissie met de bestudering van dit „vraagstuk” heeft belast. Deze commissie, bestaande uit de collega's Mr. Elias, Kampmeyer en Joseph, heeft diverse plannen aan het dagelijks bestuur voorgelegd, waarvan de resultaten in een convocatie aan de leden zijn neergelegd.

Dinsdagmiddag 11 Mei heeft de eerste bijeenkomst het levenslicht aanschouwd in de lounge van hotel „Krasnapolsky”, waar ongeveer 40 leden van de A.P. van de geboorte getuige waren en collega Mr. Jan Derks de dooprede hield, die naar individuele behoefte werd besproeid. Jan van den Bergh verwelkomde de gasten, onder wie de secretaris van de N.J.K., Mr. A. E. van Rantwijk, terwijl hij mededeelde, dat Mr. v. Rooy bericht van verhindering had gezonden. De voorzitter meende het bij een kort woord te kunnen laten, omdat naar zijn mening de leiding van deze bijeenkomsten dient te berusten bij de commissie, die het verdienstelijke werk van de organisatie heeft verricht. Hij prees de ijver, welke de commissie aan de dag heeft gelegd en sprak de wens uit, dat uit deze eerste samenkomst iets zal groeien, dat tot de collegiale samenwerking

tussen de Amsterdamse journalisten zal bijdragen. Zoals aangekondigd, worden de contactmiddagen elke Dinsdagmiddag gehouden en wel voortaan in „Scheltema”, met dien verstande, dat met onregelmatige tussenpozen sprekers zullen worden uitgenodigd, die actuele onderwerpen zullen inleiden en ter discussie zullen brengen. De voorzitter waarschuwde in dit verband echter tegen overlading. De leiding van de middag werd daarop overgedragen aan collega Kampmeyer, die met een kort woord Mr. Jan Derks inleidde. Deze gaf daarop in een causerie van een half uur op zeer overzichtelijke wijze een resumé van de besprekingen te Genève, waar kort geleden de conferentie over de vrijheid van informatie is gehouden, Mr. Derks, die als lid van de officiële Nederlandse delegatie aan de discussie der 53 landen heeft deelgenomen, deed duidelijk uitkomen welke tegengestelde standpunten te Genève naar voren waren gebracht en vatte de resultaten van de verhandelde onderwerpen kort en bevattelijk samen. Concluderend kwam hij tot de uitspraak, dat het belangrijke resultaat van deze conferentie is geweest, dat hier de eerste schrede is gezet op de weg naar het scheppen van een positief internationaal recht, waardoor de rechteloosheid van de journalist wordt weggenomen.

Na deze causerie volgde een levendig en hoogstaand debat, waaraan door velen werd deelgenomen.

In deze stijl voortgezet, beloven de volgende borrelmiddagen een groot succes te zullen worden, gelijk collega Kampmeyer in zijn slotwoord liet uitkomen. v.d.V.

WIE GAAT MEE VAREN?

Waar blijven de aanmeldingen voor de boottocht van de „Amsterdamse Pers” en de Kring N.-Holland van de K.N.J.K. op

ZATERDAGMIDDAG 5 JUNI a.s.

NAAR VOLENDAM.

Geen gevaar voor zeeziekte!

Wel gevaar voor niet doorgaan van de tocht, als het aantal deelnemers niet voldoende is.

Durft U dit op uw verantwoordelijkheid nemen? Meldt U per omme-gaande bij Felix Kampmeyer, Redactie „De Tijd”.

DE COMMISSIE.

Pers-diner ter gelegenheid van het Congres van Europa

Den Haag was weer congresstad. Dat betekende drukte overal. Dat betekende voor de deelnemende binnen- en buitenlandse journalisten onzekerheid over de vraag, waar men het volgend kwartier zou doorbrengen, onzekerheid over de vraag met wie men het volgend kwartier zou beleven. Temidden van die door de feiten gegeven onzekerheid moest er namens de Nederlandse dagbladwereld — directeuren en journalisten — een diner worden georganiseerd voor de talrijke buitenlandse journalisten, op het Congres van Europa aanwezig. Het aantal dier journalisten overtrof verre het aantal van vijftig, dat zich tevoren had opgegeven. Gelukkig waren degenen, die met de organisatie van het diner waren belast, geleerd door vroegere ervaringen, verdacht op uitbreiding van het officiële getal. Niet alle journalisten immers geven zich van te voren op. Heel veel reizen op hun gelukkig gesternte. En meestal loopt het hun nog mee ook.

Er waren grote voornemens. Men hoopte een grote figuur als Churchill — toch ook oud-journalist — aan het diner te zien aanzitten. Men hoopte andere oud-journalisten onder de afgevaardigden aan het diner te krijgen. Men hoopte Denis de Rougemont een plaats te zien innemen. Helaas is het door de loop van het Congres, door de verplichtingen van deze grote figuren ten opzichte van de goede gang van zaken op het congres, of door reeds lang van tevoren aangenomen invitaties, verschillende onmogelijk geweest aan de uitnodiging van de Nederlandse perswereld gevolg te geven.

Dit alles neemt gelukkig niet weg, dat, al is het dan onmogelijk gebleken, de allergrootsten aan het persdiner te doen aanzitten, dit toch zeer geslaagd mag worden genoemd. Door de gasten zijn de meest vriendelijke woorden uitgesproken.

Aan het diner in hotel „Witte Brug” ging een cocktail vooraf, waar Mr. Rooy, die namens de beide inviterende organisaties de honneurs waarnam, ook verschillende gasten heeft welkom geheten, die niet aan het diner konden deelnemen. De Nederlandse Minister van buitenlandse zaken, baron van Boetzelaer van Oosterhout gaf van zijn belangstelling blijk, evenals de heren Van Houten en Mohr van de directie van de Buitenlandse voorlichtingsdienst aan 's ministers departement. Ook waren aanwezig Mr. Duncan Sandys en Mr. Randolph Churchill. De cocktail had een buitengewoon geanimeerd verloop.

Om half negen begaf het veeltalige gezelschap zich naar de grote zaal van hotel „Witte Brug”. Het duurde niet lang of alle gasten, waaronder

zich ook een aantal directeuren en hoofdredacteuren van Nederlandse bladen bevond, hadden hun plaats ingenomen en de tafelpresident Mr. Booy kon met een zeer hartelijk welkomstwoord de smaakvol gesierde tafel openen. Dronken werden uitgebracht op H. M. de Koningin en op de staatshoofden van de landen, welker journalistieke vertegenwoordigers aanwezig waren.

Het voortreffelijke menu was opgesteld in federalistische termen. Naast „Oeufs européens”, paradeerden „tournedos à la collaboration” en „asperges fédéralistes”. Dit menu gaf aanleiding tot openlijke en gefluisterde woordspelingen. De vertegenwoordiger van een groot Amerikaans persbureau verklaarde zijn blijdschap, dat de zetter geen fout gemaakt had bij de „tournedos” en niet gezet had: „tourner le dos à la collaboration”, en de Franse oud-minister van Informatie, de heer Bourdon, hield openlijke beschouwingen over „Oeufs européens” en „oeufs brouillés”.

Kostelijke redevoeringen werden er gehouden.

Als eerste sprak bij het dessert de eregast van de avond, minister Lief tinck. Hij schetste een nauwe Europese economische samenwerking als de grondslag voor economische onafhankelijkheid, op haar beurt weer grondslag voor een beter levenspeil der volkeren. De minister verklaarde zich grotelijks dankbaar voor de hulp welke Europa thans geboden wordt. Die hulp is tijdelijk. En die tijdelijkheid moet zo kort mogelijk zijn. Samenwerking alleen kan de Europese economische capaciteit opvoeren. Daarvoor moeten twee fundamentele voorwaarden in acht genomen worden. In de eerste plaats moeten centraal Europa en zo mogelijk Oost-Europa in het geheel worden opgenomen. Evenzeer moeten de economische verbindingen tussen Europa en Zuid-West en Zuid-Oost-Azië weer worden hersteld of versterkt. Dit kan, zoals alle eeuwen door, slechts strekken tot verhoging van het welzijn van Europa en Azië.

Er is een derde te vervullen conditie — zo eindigde de minister — versterking van de eenheid tussen de volken kan alleen bereikt worden, indien de volken erkennen, dat zij een Schepper hebben, wie zij hebben te gehoorzamen. Dit is een eeuwige opgave. Deze te vervullen, sterkt Europa's eenheid.

De Franse oud-minister, van informatie, Paul Bourdon, dankte, onder levendig applaus, namens de journalisten voor de ontvangst, welke de regering het congres had bereid. Hij huldigde Nederland voor de wijze, waarop het, zoals zo dikwijls in zijn historie, zich in lange oorlogsjaren

verzette, nu tegen een valse mystiek en een valse dogmatiek. Hij hoopte, en voerde daarvoor het pleit, dat de diversiteit in de Europese cultuur in eenheid mocht gehandhaafd blijven.

Het Eerste kamerlid, de heer Kerstens, betoogde, dat dit congres eigenlijk niet had moeten genoemd worden „Congres van Europa”, maar „Eerste congres van Europa”. Immers, wat al moeilijkheden, wat al verschillen in grondslag en opvatting, welke onderscheidene tradities. En toch: men kwam bij elkaar om over Europa's eenheid te spreken. Deze grote idee is thans een werkelijkheid als onderwerp van beraadslaging. Men zal meer bij elkaar komen en steeds verder bouwen, zoals men met Benelux begonnen is en steeds verder bouwt. Er mogen dan verschillen zijn, er is één bindende gedachte, één geest, één geloof in de mogelijkheid van een verenigd Europa. Moge er ook spoedig één wil zijn, voor het welzijn van Europa.

Voorts werd nog gesproken door de Belgische oud-minister Julius Hoste, die aansluitende aan de woorden van de heer Kerstens, opmerkte, dat men beginnen moest en doorzetten, geloofhebbend in het resultaat. Hij betoogde voorts, dat de vrijheid der pers de grondslag van alle vrijheden is.

Commander King Hall sloot zich evenzeer aan bij de heer Kerstens. Het is niet merkwaardig, zo zei hij, dat het congres bij elkaar geroepen is, maar dat het duidelijk „loopt”.

Ook deed hij een beroep op de regeringen om meer papier ter beschikking te stellen voor „Verenigd Europa”. Hij noemde — maar schakelde daarbij om de aanwezigheid van Minister Lief tinck de Nederlandse regering uit — het gebrek aan inzicht in de betekenis van de pers bij vele regeringen ongelooflijk.

Het slotwoord sprak de heer Peereboom, directeur-hoofdredacteur van het Haarlems Dagblad. Evenals Benelux ons weer uitzicht op de toekomst heeft gegeven, zo betekent ook dit congres een begin, maar een begin van een betere toekomst, want er is allerwege een verandering in atmosfeer te constateren. Wij hebben elkaar verstaan, wij hebben elkaar beter verstaan, wij komen dicht bij elkaar. Nederland, zo verklaarde de heer Peereboom, was er trots op, dat dit eerste congres hier te lande werd gehouden.

Journalist, 30 jaar, all-round, goed organisator, sterk politiek geïnteresseerd, wil veranderen en zoekt betrekking hier of in Indonesië. Erievrouw onder No. 19/48 van „De Journalist”.

Journalistieke zwendel

Wéér een nieuwe vorm

Dezer dagen verschenen in de dagbladpers advertenties, waarin journalistieke medewerkers werden gevraagd door een persbureau. Na een „opleiding” zouden ze uitgenodigd worden op het kantoor, ten einde salariëring per jaarcontract te bespreken. Een van de verslaggevers van De Volkskrant is in het algemeen belang en van de goede naam der pers op het „hoofdkantoor” een journalistiek lesje gaan halen. Hier legt hij zijn proeve van bekwaamheid af. Wij geloven, dat hij is geslaagd.

Van dit „persbureau” is „algemeen directeur” zekere N., die een systeem heeft uitgedacht om valse verwachtingen te wekken bij goedgelovigen en dat doet als „general manager” van The Pytharon Press.

In deze kwaliteit, die hij zichzelf heeft toegemeten, zoekt N door middel van annonces contact met personen, die journalistieke aspiraties hebben. In een nietszeggende sollicitatie ziet hij voldoende aanleiding om in een gestencilde brief met de gegadigden in zee te gaan.

„Ten einde de mogelijkheid te verkleinen, dat onze bescheiden en legitiematiepapieren of perskaarten in handen van concurrerende firma's, collega's of andere onbevoegden zouden komen, moet iedere nieuwe medewerker van „The Pytharon Press” een bedrag van tien gulden storten, voordat hij de beschikking krijgt over genoemde documenten en persbewijzen.”

Het is meneer N. natuurlijk om deze tien gulden begonnen. Daarom stelt hij er ook helemaal geen prijs op voordien kennis te maken met zijn medewerkers en te onderzoeken of zij wel over kwaliteiten beschikken.

De „general manager”, die in feite een schuw en enigszins schichtig man is, stelt rechtstreeks contact met zijn toekomstige medewerkers voorlopig geenszins op prijs. Hij doet integendeel alle mogelijke moeite om de gegadigden op veilige afstand te houden.

„Tijdens of direct na uw opleiding (in de vorm van een uitvoerige handleiding, welke wij u in vier gedeelten, aangevuld met enige persoonlijke instructies en opdrachten, zullen toezenden) nodigen wij u uit voor een onderhoud op ons kantoor ten einde uw salariëring etc. contractueel vast te leggen voor de voorlopige periode van één jaar. Vóór die tijd heeft het geen zin om u anders dan schriftelijk tot ons te wenden. De overstelpende drukte op onze kantoren maakt het niet mogelijk niet van te voren vastgestelde bezoeken te behandelen.”

Van deze overstelpende drukte op „onze kantoren” zijn wij ons gaan overtuigen. Op de Stadhoudersweg in Rotterdam verzeilden wij op een der-

de verdieping, waar een naamkaartje met de aanduiding „tweemaal bellen” ons vertelde, dat wij waren aangeland bij „de kantoren” van The Pytharon Press. Wij belden en stonden tegenover een jongeman, die zei, dat de heer N niet thuis was en die ons zeer uitdrukkelijk vroeg wie wij wel waren. Hij gaf te kennen, dat de heer N. op een persconferentie vertoefde en dat hij des middags een redactievergadering had bij te wonen. Toen wij waagden te betwijfelen, dat deze bezigheden een hele dag in beslag zouden nemen, werd ons de raad gegeven, over een uur nogmaals te komen, omdat de „algemeen directeur” dan inmiddels waarschijnlijk zou laten weten, waar hij te bereiken was.

OVERHEIDSVOORLICHTING

Er is te veel van het goede

De Vereniging „Nederland in den Vreemde” verzond een waarschuwingscirculaire, vergezeld van onderstaand, naar zij zegt, „nog lang niet volledig schema” van voorlichtingsdiensten.

Voorlichting door de Overheid: Regeringsvoorlichtingsdienst, met tal van onderafdelingen als Oog en Oor, Binnenlandse campagnes, Ontvangsten en Faciliteiten, Radio-Regeringsvoorlichtingsdienst, enz. Regeringsvoorlichtingsdienst, Londen. Economische Voorlichtingsdienst, Persdiensten van het: Departement van O., K. en W. Dep. van Fin. Dep. van Binn. Zaken. Dep. van H. en N. Dep. van Landbouw. Dep. van Verkeer en Energie. Dep. van Overzeese Gebiedsdelen. Dep. van Oorlog. Afd. Voorlichting Dep. van Scheepvaart. Dep. van Op. Werken. Dep. van Sociale Zaken. Marine Voorlichtingsdienst. Afd. Voorlichting Dep. van Openb. Werken en Wederopbouw.

Nauw verbonden met een of meer der genoemde departementen: Persafd. der Ned. Spoorwegen. Pers- en Propagandadienst der P.T.T. Voorlichtingsdienst van de Staatsmijnen. Pers- en Propagandadienst van het Comm. Noodvoorziening. Voorlichting van de Dienst voor de Wederopbouw en de Bouwnijverheid. Afd. Pers en Publiciteit van de Dienst der Repatriëring en Evacuering. Buitenlandse Landbouwvoorlichtingsdienst. Tuinbouwvoorlichtingsdienst. Voorlichtingsdienst der Luchtstrijdkrachten. Voorlichtingsdienst der Mariniers te Washington, U.S.A. Buitenlandse Documentatie Militair Gezag. Voorlichtingsdienst der Kon. Landmacht. Voorlichtingsdienst van de Generale Staf. Voorlichtingsdienst van het Kon. Ned. Ind. Leger. Voorlichtingsdienst van het Centraal Bewarings-

Een uur later troffen wij het bijzonder goed: de melkboer stond voor de deur van The Pytharon Press. De hospita van de „general manager” verleende ons onmiddellijk toegang tot „de kantoren” en zo kwam het, dat wij na vijfmaal kloppen in een spaarzaam gemeubileerd vertrek stonden tegenover de jongeman, die ons een uur geleden te woord had gestaan en die zich nu warempel plotseling ontpopte als de „general manager himself”. „Ik was met een artikel bezig en had geen zin gestoord te worden,” verontschuldigde hij zich. Meer dan een halfuur hebben wij vergeefs in „zijn kantoren” gewacht op de overstelpende drukte. De „algemeen directeur” vond zelfs de tijd ons na afloop van een leerszaam onderhoud een eindweegs te begeleiden. En dan te weten, dat meneer N. schrijft over de „omvangrijke organisatie van ons bedrijf.”

kamp Nieuwersluis. Netherland's Information Bureau, New York. Culturele attachés bij verschillende Ambassades en Gezantschappen. Voorlichtingsdienst van de Voedingsraad, Persdienst Gem. Amsterdam. Id. Gem. Rotterdam. Id. Gem. 's-Gravenhage, enz. Perszaken Politie, Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, enz.

Semi-Officiële Voorlichting: Pers- en Propagandadienst Nederlands Volksherstel, Persdienst H.A.R.K. Voorlichtingsdienst Nationaal Instituut. Persdienst van het Nederlandse Rode Kruis. Bureau Perszaken Stichting van de Landbouw. Voorlichting Centr. Bureau Documentatie. Landbouwvoorlichtingsdienst. Afd. Voorlichting Radio-Nederland in Overgangstijd.

Inderdaad een waslijst, maar toch wat overdreven en zelfs onbetrouwbaar, omdat meerdere voorlichtingsdiensten reeds eerder zijn opgeheven; „Oog en Oor” bijvoorbeeld reeds in 1946. En bestaat er nog wel een persdienst van Volksherstel, H.A.R.K. en Nationaal Instituut?

Canadees collega zoekt correspondent

Collega R. S. Craggs uit Canada (adres: Highland Creek, Ontario) zoekt een Nederlands correspondent, die bereid is mede te werken aan een door hem geredigeerde rubriek. In ruil voor de geleverde bijdragen (artikelen of feitenmateriaal) zal hij alle gewenste gegevens over Canada verstrekken, die zijn Nederlandse correspondent zou wensen te ontvangen. Collega's, die zich voor deze uitwisseling van nieuws interesseren, kunnen zich voor nadere inlichtingen rechtstreeks tot de heer Craggs wenden.

JOURNALISTIEK JOURNAAL

● In het vorige nummer van dit maandblad, stond 'n stukje, waaraan Uw journaalhouder zich even geërgerd heeft. Het ging over verdraagzaamheid. En het sloeg, als ik dat zo mag uitdrukken, de ogen ten hemel van verrukking, omdat een collega op Schiphol werd afgehaald door vrienden van verschillende geloofsbelijdenis en politieke overtuiging. Dat vond dat stukje nu zo prachtig. Wij niet. Wij vonden dit maar doodgewoon; de natuurlijkste zaak van de wereld. Stel je voor, dat zo iets *niet* doodgewoon was. Dat wij geen vrienden zouden kunnen zijn van mensen die anders over de dingen denken dan wij! Neen, redactie, dat was een verkeerd stukje.....

(..... U hebt volkomen gelijk..... Red.)

Natuurlijk hebben wij gelijk! Hebt u ooit een journalist gezien, die *niet* volkomen gelijk heeft.....?

(.....Nee, nooit.... Red.)

Nou dan.....

(.....Hoe bestaat 't..... Red.)

● De débâcle van Het Dagblad is een droevige geschiedenis. Het was the topic of the journalistic day. Wij hebben er véél over gesproken. Scheltema in Amsterdam heeft er, — bij de broodjes kaas — van gegond. Veel stemmen van „dat heb ik *altijd* gezegd.....” en van „dat had ik je zó kunnen voorspellen.....” Ach, wij geloven dat het, op een andere manier, even goed anders had kunnen gaan. Amsterdam en Rotterdam hebben hun ochtendblad en waarom Den Haag niet? Bovendien was de oplaag twee-en-een-half maal gegroeid, al was het eindcijfer zeker niet voldoende. Er zijn duizend (of honderd) fouten gemaakt, die vermeden hadden kunnen worden.

● Voor de journalistiek in het algemeen is deze débâcle zeer betreurenswaardig. En voor onze gedupeerde collegae méér dan dat. Zij werden werkloos op een ongunstig tijdstip, want de hoogtijdagen der journalistiek zijn voorbij. Wij willen hartelijk hopen dat zij spoedig weer ingeschakeld zullen zijn.

● Onder „Van alle kanten en kranthen” namen wij ditmaal twee stukjes over het zelfde onderwerp op. Eén uit een Engelse en één uit een Nederlandse courant. Het eerste vertelt alles, het tweede hoegenaamd niets. Wij hebben al eens eerder gewezen op dit soort „journalistiek”, dat wij nogal eens „beoefend” zien tegenwoordig: berichten die hoegenaamd geen nieuws bevatten. Wij zouden willen zeggen dat de eerste voorwaarde van nieuwsvoorziening is, dat zij ons van nieuws voorziet.

● Het aantal persdelicten en veroordelingen om dezelve neemt toe. Zijn de journalisten zoveel onverantwoordelijker geworden, of de zittende en staande magistratuur zoveel prikkelbaarder? Verschillende feiten en tendenzen duiden naar *beide* kanten. Daar zit groot gevaar in. Voor dat éne grote goede, waarzonder wij niet kunnen ademen: de persvrijheid. Deze bedreiging wordt steeds bedenkelijker. Het verantwoordelijkheidsgevoel aan beide kanten is verslapt. Wij moeten, aan beide kanten, zéér waakzaam zijn, broeders.

● Wij kunnen het mis hebben, doch wij hebben de indruk, dat de freelancierij toeneemt in Nederland. Daar aan zou een lang opstel te wijden zijn. Want er bestaan allerlei interessante vakmatige en materiële oorzaken voor. Niet alle verheugend, overigens. Wij hebben de indruk dat de directies meer en liever van freelances gebruik maken, omdat de verantwoordelijkheid die daaruit voortvloeit geringer is. Iedere prestatie op zich zelve moet gehonoreerd worden en daar blijft het bij. Er bestaan geen andere contractuele verplichtingen en men kan met een kleine staf van vaste werknemers volstaan. Redenen te over voor de besturen om zich met de positie der free-lances bezig te houden. Zowel ter wille van deze, als van de andere collegae.

* Uw journaalhouder heeft onlangs een bijeenkomst van de Amsterdamse Pers bijgewoond, waar mr. Jan Derks een vlotte en interessante causerie over „Genève” heeft gehouden. Ik dacht: er zijn zovóél onderwerpen die ons interesseren en regarderen, die zulk een samenkomst wettigen. De kunst is de goede sprekers te vinden. Kort en krachtig moeten zulke inleidingen zijn. Dat is niet zo gemakkelijk. En bovendien hebben wij, over het algemeen, gebrek aan tijd. Het Amsterdamse voorbeeld verdient navolging. Want meer dan ooit is het noodzakelijk dat wij ons bezinnen op onze veelzijdige vak-problematiek.

● Wij menen te hebben opgemerkt, dat de neiging bij de betrokken overheidsorganen bestaat, de papiersituatie in de hand te houden, omdat door het vrijgeven van papier, de kleintjes het hoofd niet boven water kunnen houden. Vrij papier betekent vrije concurrentie en vrije concurrentie brengt the survival of the fittest (en de dood der niet-„fitten”) met zich. En ook dit is dan weer een van die nieuwe problemen waarmede wij geconfronteerd worden. Men kan vóór of tegen vrije concurrentie zijn, vóór of tegen overheidsbemoeiing die deze vrijheid van concurrentie tegenhoudt. Er zijn morele en materiële kanten aan deze zaak. Maar in ieder geval is zij belangrijk genoeg om ter discussie gesteld te worden. En ter ernstige overdenking. Zowel bij ons, als bij de bedoelde overheidsinstanties. Vrije concurrentie in ons vak is iets anders dan bij gewone handelsovernemingen. Althans volgens *onze* overtuiging.

Uit de Nederlandse Sportpers

Democratie ook op de voetbaltribune

HET commentaar op het epistel van de heer Joh. van Dongen, onder de titel „Democratie ook op de Voetbaltribune” in het Mei-nummer van dit orgaan, dat helaas zonder voorkennis van de Nederlandse Sportpers werd geplaatst, kan zeer kort zijn. De heer Van Dongen is blijkbaar totaal niet op de hoogte van de gang van zaken bij de verdeling van perskaarten voor interlandwedstrijden e.d. zowel van voor als na de oorlog. Hij moet zijn beschuldigingen dan ook maar „naar willekeur, uit concurrentienijd, mogelijk na persoonlijke ruzie en in elk geval verregaand nonchalant,” hebben neer geschreven.

Een persplaatsdictator, waarover hij zo verbolgen en insinuerend schrijft, bestaat nl. helemaal niet en heeft ook nooit bestaan. De waarheid is, dat het contact tussen de weder opgerichte Nederlandse Sportpers en

de Sportbonden na de oorlog veel nauwer is geworden. Daaruit is de wenselijkheid voortgevloeid de N.S.P. in te schakelen bij de steeds moeilijker wordende verdeling van het aantal persplaatsen bij interlandwedstrijden, Olympische dagen etc. Voor de oorlog geschiedde die verdeling uitsluitend door het bureau van de K.N.V.B. of het N.O.C. Het met -kwistige hand uitstrooien van perskaarten over de aanvragers en het overhouden van vrijkaartjes is een bedenksel van de zeer fantasierijke heer Van Dongen, evenals de „huidige alleenheerser, die thans op eigen houtje beslist of de lezers van bepaalde bladen recht hebben op een eigen sportverslag”, een bedenksel van deze Eindhovense heer is. Juist is, dat over perskaartenaanvragen door het voltallige bestuur van de Nederlandse Sportpers, dat uit vijf personen bestaat, waarin vrijwel alle persschakeringen zijn vertegen-

WIST U.....

= Dat het duizendste nummer van Het Parool is verschenen?

= Dat het Utrechtsch Nieuwsblad zijn 40.000ste abonné boekte?

= Dat dr. Johan Hartog voor Het Binnenhof naar Indië is vertrokken?

= Dat Het Dagblad in Den Haag zijn kort bestaan afbrak?

= Dat de lezers van Het Dagblad nu nooit zullen weten hoe het detective-verhaal van Agatha Christie (dat er als feuilleton in stond) afloopt?

= Dat deze opheffing echter ernstiger gevolgen heeft voor wie aan dat blad werkzaam waren?

= Dat de geschiedenis van deze mislukking een even kleurig, boeiend als mistroostig verhaal is?

= Dat Jan Nieuwenhuis uit Rotterdam docent in de journalistiek aan Nijmegens Universiteit is geworden?

= Dat J. van der Meer, financieel journalist, onze stiel niet minder dan vijftig jaar beoefent?

woordigd, en waaraan de heer H. A. Meerum Terwogt bovendien nog als adviseur is toegevoegd, wordt beslist. In twijfelgevallen is enkele malen overleg gepleegd met Mr. M. Rooy, voorzitter van de Federatie.

Het is dus eenvoudig een dwaasheid te beweren, dat er een dictatoriale figuur zou bestaan met een bovenmenselijke verantwoordelijkheid. De gedachten aan willekeur en concurrentienijd kunnen alleen maar opkomen in benepen zielen. In het bestuur van de Nederlandse Sportpers hebben deze factoren nimmer een rol gespeeld. En wat de „recente conflicten”, waarop de heer Van D. doelt, betreft: daar is te bevoegder plaatse reeds zo afdoende opgeantwoord, dat ik er hier niet verder op in behoef te gaan.

Het bestuur van de N.S.P. verdeelt de perskaarten naar eer en geweten, maar als er 100 plaatsen zijn en 125 aanvragen, dan moeten er 25 mensen teleurgesteld worden. Ook de commissie van drie, die de heer Van D. voorstelt, zal dat niet kunnen veranderen.

JAN LIBER

Secretaris Nederlandse Sportpers

[Het schrijven van de heer Van Dongen is helaas door een misverstand opgenomen, zonder dat de leden der Redactie hiervan kennis hadden genomen. Wij betreuren dit, te meer daar het een der eerste bijdragen was voor de nieuwe rubriek. Intussen bezinnen wij ons op maatregelen, opdat in de leiding dezer nieuwe rubriek een der N.S.P.-collega's één of meer vingers in de pap krijgt. R e d a c t i e]

= Dat het voor Alphons Laudy op 1 Juli 50 jaar geleden zal zijn dat hij bij De Tijd zijn journalistieke loopbaan begon?

= Dat op diezelfde datum dr. E. van Raalte zijn functie als parlementair redacteur van De Nieuwe Courant neerlegt (eervol ontslag na eervolle loopbaan!)?

= Dat echter dr. Van Raalte zich bereid heeft verklaard als algemeen redacteur de N. Crt. te blijven dienen?

= Dat intussen D. W. Dettmeyer hem als parlementair redacteur van dit blad opvolgt?

= Dat Het Vrije Volk vertelt dat er drastische personeelsbeperking bij De Waarheid plaats vindt?

= Dat L.A.R.L. van De Nieuwe Post ditmaal een boete kreeg van f 500.— (of 25 dagen hechtenis) wegens smaad jegens de Edamse politiemans Schears? Maar....

= Dat de rechtbank tevens het betrokken artikel „onwaarachtig” oordeelde? En....

= Dat wij graag zouden willen weten waar de waarachtigheid ophoudt en de onwaarachtigheid begint? (Omdat dat iedere journalist toch wel te pas kan komen, nietwaar, edelachtbare heren?)

= Dat het Internationale Persmuseum in Den Haag is geopend en wel in het perceel Javastraat 32?

= Dat de uitspraak van de comm. v. d. perszuivering tegen mr. W. G. J. Veenhoven te Haarlem, in bezettingstijd commissaris van het Dagblad van het Oosten, is vernietigd en hem een certificaat van geen bezwaar werd verleend?

= Dat de namen „Telegraaf” en „Nieuws van den Dag” voor twintig jaar zijn verboden?

= Dat J. J. Th. Bakker, oud-hoofdredacteur van Brabantsch Nieuwsblad te Bergen-op-Zoom is overleden?

= Dat de 20-jarige P. W. Russel tot zes weken gevangenisstraf is veroordeeld wegens belediging van minister Mansholt (in De Nieuwe Post)?

= Dat de Nederlandse journalisten, die met de Volendam naar Indonesië zijn gereisd en die op 14 Mei met de Waterman naar Nederland terugkeerden, als vertegenwoordigers van de Nederlandse pers hulde hebben gebracht aan de oorlogsslachtoffers en een krans gelegd aan de voet van de vlaggenmast op het ereveld Menteng Poeloe te Batavia en een op het ereveld van de Engelsen, die daar zijn gesneuveld?

= Dat aan de hoofdredacteur van Elseviers Weekblad een boete van honderd gulden werd opgelegd wegens belediging van de heer Schermerhorn en dat de beboete een en ander vernam uit de dagbladen?

= Dat de Amerikaanse vereniging van dagbladredacteuren zich tegen censuur heeft uitgesproken, doch stemde voor vrijwillige samenwerking

met de regering wat betreft de publicatie van nieuws over atoomwapenen en andere nieuwe wapenen?
= Dat met betrekking tot de apparatuur in de Telegraaf talloze hele, halve en helemaal geen waarheden over zaken en personen op de Nieuwe Zijds Voorburgwal en omstreken worden gefluisterd?

= Dat de rechtbank te Amsterdam de hoofdredacteur van „De Gooise Klanken”, te Hilversum, heeft veroordeeld tot een vergoeding van f 4.000.—, te betalen aan mr. J. S. Bijl, hoofd van het bureau Opsporing van Oorlogsmisdadigers in Nederland, omdat in een artikel werd geschreven, dat mr. Bijl uit anti-semitisme de berechting der Duitse bevelhebbers zou saboteren?

= Dat Arnold Meyer weer schrijven mag?

= Dat als opvolger van de heer M. Berveiller als attaché d'information aan de Franse Ambassade is benoemd de heer Pierre-Louis Mallen, die reeds attaché d'information is aan de Franse ambassade te Brussel?

= Dat J. W. Bergmeijer wegens pensionnering afscheid heeft genomen van de Haagse redactie van het Alg. Hbld?

= Dat voor vijftien jaren het verschijnen van een persorgaan onder de naam „De Westlandse Post” is verboden; dat gedurende tien jaren te Lisse en in een omtrek van 25 km rondom Lisse geen orgaan onder de naam „Ons Weekblad” zal mogen verschijnen?

= Dat voor de naam „Nieuwe Venlosche Courant” deze termijn op acht jaar werd gesteld, terwijl tenslotte gedurende vijf jaren geen orgaan mag worden uitgegeven onder de naam „De Amersfoortse Courant”?

= De ontzettingen van de secretaris der hoofdredactie van het Algemeen Handelsblad, mr. De Groot (1 jaar), de advertentiechef Dieters (1½ jr), de directeur Planten (5 jaar) en de commissarissen mr. Ch. P. v. Eeghen, H. de Booy, mr. M. J. Bos en jhr S. Six van Hillegom (allen 1½ jaar) werden ongedaan gemaakt?

= Dat de raad van beroep voor de perszuivering heeft besloten geen maatregelen te nemen ten aanzien van dr. H. J. A. Hermens, adjunct-directeur en mr. H. W. de Vink, mr. P. de Wilde en dr. Th. Strengers, commissarissen van de Neerlandia-pers?

= Dat eveneens in hoger beroep een certificaat-van-geen-bezwaar is verleend aan J. W. Henny, directeur van het Leidsch Dagblad, J. Brouwer en B. W. Menkhorst, tijdens de jaren 1940—1943 resp. redacteur en hoofdredacteur, A. Poortman, procuratiehouder en administratie-chef en A. de Koster, A. D. de Koster en mevr. A. C. Sijthoff—Plemp, commissarissen?

Wist U dit allemaal werkelijk niet? wel, dan weet U het nu. Onze gelukwensen!

Kort en duidelijk

Vormen van tijdschriftreclame en redactionele onafhankelijkheid

Ook journalistieke axioma's worden nog vaak uit het oog verloren. Daarom hier de vertaling van een lesje journalistiek uit Time:

Een aantal kranten in Amerika klaagde er over dat de kopij, die zij van Associated Press kregen, niet door de krantenlezers werd geapprecieerd.

Vanzelfsprekend vond Associated Press dit allesbehalve prettig. Er moest wat gedaan worden. Het persbureau verzocht daarom aan de psycholoog dr Rudolf Flescher eens na te gaan wat de oorzaak van de „onleesbaarheid” was. Flescher, die speciale studie van publiciteit heeft gemaakt en ook een aantal werken over dit onderwerp op zijn naam heeft staan, toog aan de arbeid. Hij testte artikelen van Associated Press aan de normen, die hij voor goedleesbare stukken had opgesteld: **Korte zinnen, weinig vreemde woorden!**

Een zin mag b.v. uit niet meer dan 19 woorden bestaan en 100 woorden mogen hoogstens 150 lettergrepen bevatten. Verder moet een leesbaar artikel tenminste 6% „persoonlijke” woorden bevatten (namen en persoonlijke voornaamwoorden) en 12% „persoonlijke zinnen” (vragen, verzoeken e.d.).

Associated Press bleef ver beneden deze normen. De artikelen werden, met deze maatstaven gemeten, geclassificeerd met „vrij slecht” tot „armzalig”. De conclusies van dr Flesch luiden verder: Het is alles te eentonig. De koppen „pakken” de lezers nog minder dan het artikel zelf. Bij de beste artikelen staan soms de slechtste koppen. Een voorbeeld van een slechte kop, zoals die in de Amerikaanse pers voorkwam:

Geleerden van de Washingtonse Universiteit verklaarden, dat microplankton organismen optreden als radio-actieve „carriers” in de zee rond Bikini, terwijl zij het water radio-actief houden.

Hoeveel lezers weten wat microplankton organismen zijn? vroeg dr Flesch. Zijn versie luidde:

Universiteit van Washington verklaart: Thans is ontdekt hoe gevaarlijke atomen tegen menselijke wezens kunnen worden gebruikt.

Het was een bittere pil, die Associated Press te slikken kreeg, maar zij nam de medicijn.

Zij stelde een memorandum op voor haar employé's, waarin deze voor de keus werden geplaatst: — Zeg het kort of anders er uit!

Enkele weken later stelde de directie een onderzoek in naar de resultaten van haar bevel. Het bleek, het het nog altijd moeilijk was om duidelijk en eenvoudig Engels te schrijven.

Adj. Directeur Alan Gould verklaarde: „Maar al te vaak zoeken

Het volgende troffen wij aan in het Mededelingenblad voor het Nederlands Tijdschriftenwezen, uitgave van de NOTU (Ned. Org. v. Tijdschriftuitgevers):

Vormen van tijdschriftreclame — zo ge wilt: soorten — kwamen in ons vorige orgaan ter sprake naar aanleiding van de verschijning van een studie over het adverteren in vakbladen. Dat ditmaal nog dezelfde categorie in de schijnwerper wordt gehouden, dankt zij aan de voorzitter van de Sectie „Trade and Technical Press” van onze Engelse zusterorganisatie, *Roland E. Dangerfield*. Men zal zich wellicht herinneren, dat wij vorig jaar in ons rapport omtrent de Advertising Association Conference te Margate aandacht hebben gewijd aan het betoog van deze pleitbezorger voor het voeren van reclame in de vakpers. Opnieuw nu heeft *Dangerfield* dit punt belicht, en wel in een voordracht op 10 Maart voor de „Royal Society of Arts”. De volledige tekst is door onze afdeling Documentatie aangevraagd en komt straks ter beschikking van onze daarin geïnteresseerde leden: wij ontlene inmiddels enige bijzonderheden aan het verslag van *World's Press News*, Londen.

Na hulde gebracht te hebben aan het hoge redactionele peil van de vakpers en de eisen besproken te hebben waaraan de verantwoordelijke redacteurs hebben te voldoen, wees spreker er op, dat in vele vaktijdschriften de advertentie-rubriek in lezenswaardigheid niet voor het tekstgedeelte onderdoet, vooral niet daar, waar men de moeite neemt de annonces speciaal op de lezerskring met diens technische interesse in te stellen. Doordat de abonné van het gespecialiseerde tijdschrift bijzonder ontvankelijk is voor de daarin behandelde materie, is de kopersweerstand tot een minimum beperkt.

De advertenties worden, aler de uitgever ze aanvaardt, veelal aan een strenge beoordeling onderworpen; overdreven aanspraken in de tekst der reclame of directe aanvallen op concurrenten worden geweerd, ondernemingen welke de uitgever niet kent niet dan na nauwlettend onderzoek tot de advertentiekolommen toegelaten.

Met een sprekend voorbeeld illustreerde *Dangerfield* zijn stelling, dat tijdschriftreclame niet alleen in grote mate gebezigd wordt ter ver-

we naar de ingewikkeldste manier om de eenvoudigste dingen te zeggen!”

Mij dunkt, dat ook menige Nederlandse journalist dit eenvoudige lesje ter harte kan nemen!

C. BALLINTIEN

hoging van de faamwaarde der geadverteerde producten en diensten, doch ook ter verkrijging van onmiddellijke verkoopresultaten. Een Engelse scheepswerf kreeg van een voor haar volkomen nieuwe cliënt per post een order voor een grote vrachtboot; als enige voorwaarde werd gesteld dat het schip volkomen zou beantwoorden aan de omschrijving in de advertentie, welke de werf in een vakblad had geplaatst.

Een lang leven — bijzonder voordeel van vele tijdschriften — is met name beschoren aan speciale nummers, die voor latere raadpleging bewaard worden; bestellingen en vragen op advertenties komen niet zelden nog vele maanden na verschijning binnen.

Lang niet altijd is hoge oplage het streven van de vakbladuitgevers; tegenover verspreidingen tot 150.000 exemplaren van bladen met een ruim arbeidsveld — b.v. in de landbouw — staan oplagen van enkele honderden voor sterk gespecialiseerde technische organen, die niettemin op hun gebied alomvattend kunnen zijn. In beide gevallen zijn de lezers bij de uitoefening van hun bedrijf of beroep — dus in hun maatschappelijk bestaan — voor een niet gering deel op de voorlichting door de vakpers aange-wezen.

De hoogste mate van betrouwbaarheid is voor het vaktijdschrift conditio sine qua non en een reputatie in dit opzicht wordt eerst verworven „as a result of having given many unbroken years of faithful and efficient service”. De aldus verworven goodwill is dan echter ook van onschatbare waarde en zij, die vandaag verantwoordelijk zijn voor het beheer van zodanige bladen, kunnen zich beschouwen als trustees, niet alleen voor de huidige lezers en adverteerders, doch ook voor toekomstige generaties van uitgevers en redacteurs.

Hoe nauw de betrekkingen tussen de vakpers en het bedrijfsleven mogen zijn, haar redactionele onafhankelijkheid blijft ongemoeid. Pogingen tot beïnvloeding van adverteerderszijde komen hoogst zelden voor. Men begrijpt dat juist in deze volkomen onafhankelijkheid de kracht van het blad ligt. Hoe zou het anders het vertrouwen zijner lezers kunnen winnen en behouden?

„A journal which is under the thumb of, or allows its policy to be dictated by, outside interests..... can never gain the enduring confidence of its readers”, zo zeide het deze gezaghebbende deskundige. Een waarheid, die voor elk behoorlijk tijdschrift en voor elke behoorlijke pers geldt, doch die helaas — in zijn land en het onze — nog niet tot iedereen schijnt doorgedrongen.

VAN ALLERLEI KANTEN EN KRANTEN

THE REAL DANGER (I).

De heer Christopher Chancellor, de grote man van Reuter heeft op de jaarlijkse bijeenkomst van de Associated Press in New York een woordje ten beste gegeven over regeringscontrole over het nieuws. 't Is toch niet gek om daar nog eens iets van af te drukken in ons, Nederlandse, vakblad:

The real danger lies not so much in the straight Government propaganda services, such as Tass of Russia. These are no more and no less than what they claim to be. The danger lies in the middle path, in the attempted compromise by fostering Government-subsidised news services—a subtle and growing danger to truth in news, difficult to expose because it does not come into the open.

You would be surprised and horrified by the lack of acceptance of the ideas which seem to us so fundamental. This is true of Western Europe, of leading European statesmen, of men and women who regard themselves as leaders of democracy. These people, these statesmen and Government servants, are shocked by totalitarian methods—yet they believe that news services should be directly or indirectly a Government function instead of a function of a free, independent newspaper press. Governments suffer from an uncontrollable urge to get their hands on the news.

I find among our critics in the democratic countries very little regard for truth in news. What happens behind the iron curtain requires no comment or explanation from me. But our critics in the democracies are concerned not with the quality or accuracy of our reporting but with the impact of our reporting upon their national policies and prestige.

THE REAL DANGER (II).

Het bovenstaande hebben wij uit de Manchester Guardian geplukt en ziet hier nu dat bloempje-van-belangwekkendheid, met wortel en al, dat op de grazige weide van *Trouw* onze aandacht trok (het is leuk om eens te vergelijken):

Dezer dagen heeft het persagentschap Associated Press, dat op coöperatieve grondslag werkt, zijn honderdjarig bestaan herdacht. Op de jaarlijkse bijeenkomst in het Astoria-hotel te New York, waar meer dan duizend uitgevers aanwezig zijn geweest, heeft de directeur van het agentschap Reuter, Chr. Chancellor, een rede gehouden.

Hij zeide, dat het Westen tegenover een wereld staat, die afgunstig is op zijn vrijheid en zijn kracht. Hij wees

op de belangrijke taak, die Ass. Press en Reuter in dezen gezamenlijk hebben te vervullen.

JUISTE UITSPRAAK.

Op dit kopje schrijft Trouw:

„Onlangs hebben wij bezwaren ingebracht tegen een uitspraak van den Raad van Beroep voor de Perszuivering, waarbij het doen voortbestaan van een krant ook al was de inhoud daarvan, uit een nationaal oogpunt gezien, onbevredigend, werd goedgekeurd, omdat daardoor de belangen van het personeel werden gediend en omdat de lezers daardoor voor een „ergere” krant werden behoed.

De Commissie voor de Perszuivering, die in deze zaken als rechter in eersten aanleg fungeert, blijft het door den Raad van Beroep ingenomen standpunt terecht afwijzen.

Blijkens een kort geleden gedane uitspraak is de Commissie voor de Perszuivering van mening, dat de eerste overweging van den Raad van Beroep onjuist is. Een dergelijke afweging van belangen wordt ten onrechte als rechtvaardigheidsgrond aangevoerd. Anders dan bij het Besluit Zuivering Bedrijfsleven is een dergelijke afweging van belangen bij de Perszuivering gelijk bij de behandeling van de desbetreffende wet in de Kamer duidelijk bleek, uitgesloten.

Feitelijk is de bewering eveneens onaanvaardbaar, aldus de Commissie voor de Perszuivering, omdat het de vraag is of werkelijk het personeel bij opheffing van het blad in moeilijkheden zou komen, maar ook omdat hier volkomen onjuist, tegenover dit geheel andersoortige belang, de geestelijke infectering van ons volk wordt afgewogen. Voor het afwerven van deze gevaren kwamen, indien zij reëel mochten blijken, andere afweermiddelen, als onderduiken of veranderen van werk derhalve zeker eerder in aanmerking.

Ten aanzien van het tweede argument, zegt de Commissie voor de Perszuivering, „dat het evenzeer onjuist is, omdat een door N.S.B.-ers officieel als nationaal-socialistisch blad uitgegeven persorgaan, reeds daardoor gesignaleerd en minder gevaarlijk is, terwijl deze redenering het zelf produceren van gif niet rechtvaardigt”.

Naar onze opvatting is deze uitspraak juist. De daarin vervatte overwegingen behoren bij de uitvoering der perszuivering als norm te gelden. Ook bij de beroepsinstantie.

PRIJS.

Dit is het ingezonden stuk (in de H. P.) dat van ons de prijs krijgt (een neepjesmuts-old-look):

M d. R. — Als alle dag- en weekbladen eens verschenen in het formaat van de H. P. (liever nog iets kleiner). Het zou voor veel reizigers een gemak zijn en voor huisvrouwen, die graag al breiende het nieuws bijhouden, een uitkomst.

F. G. H., Arnhem.

DE PERS ACHTEROM . . .

Hoe goed geregeld de mijnstreektocht door prinses Juliana in een tweedaags bezoek afgelegd ook was, schrijft Het Vrije Volk, en hoe prima de medewerking van politie — zowel die van het Rijk als van de mijnen — aan de pers bleek, te Heerlen werd weer een „service” gegeven, die alle normen van burgerlijk fatsoen te buiten ging. Het nieuwe raadhuis zou officieel worden geopend en prinses Juliana zou daarbij tegenwoordig zijn. De journalisten echter, die in de stoet beide dagen meereiden, werd de stadshuisdeur geweigerd. „Achterom”, zei een nerveuze agent van politie. „Opdracht van de burgemeester”, voegde hij er ten overvloede bij. Achterom was natuurlijk alles gesloten, evenwel was er een agent van politie, die weigerde ons terug te laten gaan, alweer in opdracht. De agent wilde zelfs handtastelijk worden met de persmensen. Een „relatie” bracht de journalisten „achterom” binnen en wij hoorden daar, dat het raadhuis officieel geopend was, dat er vele hoge ambtenaren waren en dat er werd gezongen. Enige politie-officieren en een lid van de particuliere recherche van de Prinses werden eveneens „buiten” gehouden.....!

WIJ IN DE CEL.

Robert Peereboom houdt in zijn Haarlems Dagblad een pleidooi voor: de krant in de cel.

De krant in de cel verdient, m.i. aanbeveling, omdat men gevangenen geschikt moet maken voor terugkeer in de maatschappij en het niet goed kan zijn, hen daarvan volkomen af te zonderen en te laten insuffen. Weekheid heeft de voorstellers zeker niet beïnvloed. Wij leven niet bepaald in een tijd van weke gevoelens. Maar wie zich ten aanzien van gevangenen alleen maar op het standpunt der vergelding plaatst, moge ten eerste overdenken, of hij zonder zonden is en dus de eerste steen mag werpen en ten tweede inzien, dat dit ook nog een eenzijdige opvatting is. Ten aanzien van gevangenen hebben wij niet alleen te maken met de tijd, waarin zij zitten, maar ook en niet minder met de jaren, die volgen als zij —

vroeger of later — vrijgelaten zijn. Optimisme ten aanzien van de verbeterende invloed der gevangenschap ontmoet men zelden. Dus moet er naar gestreefd worden die te bereiken door veranderingen in het stelsel. Ten aanzien van geboren misdadigers zal dat uiterst moeilijk zijn. De meerderheid der gevangenen behoort daar evenwel niet toe. Bij hen zal men dus het meeste kunnen bereiken en dat alleen door rustig en met overleg, zonder emotionele vooroordelen, na te gaan hoe de samenleving het best gediend kan worden na hun terugkeer.

EEN OFFICIEEL ANTWOORD.

De Waarheid schrijft (en U moet dit goed en nauwkeurig lezen):

Het officiële antwoord van de Bond van Tsjechoslowaakse journalisten op de protesten van de Engelse, Zweedse, Deense, Nederlandse en Amerikaanse journalistenbonden tegen het uit hun functie zetten van een aantal Tsjechoslowaakse journalisten is thans bekend geworden. De Nederlandse dagbladders was zo grif met het melden van het protest der Nederlandse journalisten en het veroordelen van de gebeurtenissen in Praag, doch voorzover bekend, heeft nog geen onzer kranten het antwoord van Praag op dit alles gepubliceerd.

In zijn verklaring zegt de Bond van Tsjechoslowaakse Journalisten, dat de Tsjechische journalisten niet wegens hun politieke overtuiging ontslagen werden, maar omdat zij hun boekje te buiten waren gegaan en niet de verplichtingen nakwamen die vastgelegd zijn in de perswet. Deze wet, aldus de verklaring, verplicht de journalist niet alleen zijn beroep vrij en onafhankelijk uit te oefenen, geleid door zijn eigen eer en geweten, maar tevens om zijn plichten te vervullen met de objectiviteit, de plichtsbetrachting en de nauwkeurigheid die zijn beroep met zich brengt.

In paragraaf 11 van artikel 17 van de ontwerpverklaring voor de Rechten van de Mens der Verenigde Volken staat: „Sommige journalisten gebruiken de persvrijheid voor de onbetuugelde vrijheid zonder de geringste zorg voor hun verantwoordelijkheid tegenover het volk.”

De betreffende journalisten hebben niet alleen de betrekkingen met onze bondgenoten ondermijnd door een leugenachtige en verdraaide berichtgeving, maar zij brachten het moreel en de veiligheid van het volk in gevaar. Sommigen van hen richtten persoonlijke campagnes in hun bladen tegen collega's. De Bond van Tsjechoslowaakse Journalisten heeft toen een waarschuwing doen horen, maar vergeefs. Zelfs critiek uit het volk hielp niet. Een aantal van de betreffende journalisten viel zelfs de eigen bond aan, omdat deze hen op de vingers getikt had.

De wet geeft de Bond van Tsjechoslowaakse journalisten het recht die-

genen van zijn leden uit te sluiten die de wet schenden; de actiecomité's maakten van deze machtiging gebruik, toen ook de politieke partijen de wetschenders uit hun gelederen verwijderden bij de zuivering van hun leden.

Het is bekend, dat alleen instellingen van nationale betekenis, die door de leden gecontroleerd kunnen worden, dagbladen en periodieken in Tsjechoslowakije kunnen uitgeven.

De leden van deze instellingen en van de politieke partijen kwamen in opstand tegen de politiek die door enkele onverantwoordelijken gevolgd werd en zij eisten de verwijdering van deze mensen, die het land in ellende zouden storten.

De berichten van sommige buitenlandse bladen, dat de uitgesloten journalisten beroofd waren van middelen van bestaan en dat ze naar de mijnen gezonden waren, zijn vals.

De regering heeft verklaard, dat zij die door de zuivering van de actiecomité's uit hun functie verwijderd zijn, geenszins zonder middelen van bestaan zijn en overal elders een betrekking kunnen krijgen. De Bond van Tsjechoslowaakse Journalisten heeft drie maanden salaris aan de betrokkenen uitgekeerd ingeval zij niet direct een andere betrekking vinden. Aangezien het volk weigerde nog langer periodieken te lezen, wier politieke overtuiging twijfelachtig was besloten de partijen die deze bladen uitgaven, de publicatie stop te zetten daar er bovendien geen geld meer binnenkwam. In plaats van deze bladen, gaan de betreffende politieke partijen thans nieuwe week- en maandbladen uitgeven, zodat ook hier weer werkmogelijkheden voor de betreffende journalisten gevonden kunnen worden.

BIERKAAL.

Vechten tegen de bierkaai, zo schrijft het Haagsche Dagblad, wil zoveel zeggen als: een a priori verloren strijd. En wanneer wij vandaag nogmaals de Raad van Beroep voor de Perszuivering onder het licht der critiek plaatsen, gevoelen wij ons als diegenen die het gevecht beginnen tegen leden van het gilde, dat op de bierkade steeds onverslaanbaar bleek. Zonder uiteraard de vergelijking zó ver door te trekken, dat wij het hoogbejaarde college zouden durven vereenzelvigen met de krachtpatsers uit het spreekwoord. De bierkade deed de goegemeente verstomd staan om de brute, botte kracht, de Raad van Beroep bereikt het zelfde met motiveeringen van uitspraken in zuiveringsgevallen.

DE KERK EN DE PUBLICITEIT.

Wij lezen in Rotterdams Nieuwsblad:

Enige weken geleden maakten wij melding van een rapport, dat in de

Engelse Kerk was opgesteld over de kerkelijke publiciteit, waarin nieuwe wegen werden aangegeven om aan de arbeid der Kerk meer ruchtbaarheid te geven.

Dit rapport is sindsdien aan velerlei critiek onderworpen en het blijkt, dat de meeste mensen slechts aan een enkel punt van het voortreffelijk verslag aandacht schenken, n.l. aan de benoeming van een secretaris, die men een salaris wil geven van £ 2.000 per jaar. Tijdens de laatste Church Assembly kwam het rapport wederom ter sprake. Het was opvallend, dat de tegenstanders het deden voorkomen alsof publiciteit iets is, dat niet past bij de kerkelijke waardigheid. De bisschop van Londen wees er deze critici op, dat het toch wel vreemd aan deed, dat mensen, die in het openbaar preken en die boeken schrijven (die naar ze hopen, toch veel gelezen zullen worden), publiciteit openlijk afkeuren. „Ge kunt een moderne oorlog niet met pijn en boog voeren,” zo zei hij. „Al wat we van U vragen is met Uw tijd mee te gaan.”

Het was merkwaardig, dat geen der aanwezigen ter sprake bracht aan welk een grote tegenstand de godsdienstige uitzendingen door de radio onderhevig waren geweest, toen deze pas ingevoerd werden. Men hoopt, dat wanneer het rapport ten slotte in stemming zal komen, het niet zal vallen op de financiële bezwaren, die sommigen er tegen opperen. „De geestelijkheid moet opgevoed worden om meer begrip te krijgen voor de waarde van goede voorlichting op kerkelijk gebied”, zo wordt er in het rapport zelf vermeld.

DE PERS IN AUSTRALIË.

Kort geleden bracht een subcommissie van de Australische Journalisten-Associatie op verzoek van de Internationale Organisatie van Journalisten, waarvan de A.J.A. lid is, verslag uit over de persvrijheid. De commissie legde er den nadruk op, dat de Australische pers in algemeenen zin vrij is, d.w.z. dat er geen bladen zijn, die onder Regeeringscontrole staan en dat er in vredestijd geen censuur bestaat, maar dat de persvrijheid nog geenszins geheel volledig is. Dit is hoofdzakelijk te wijten aan het feit, dat de belangrijke bladen in Australië het eigendom zijn, hetzij van particulieren, hetzij van een maatschappij. Deze ondernemingen beheerschen de dag- en weekbladen in verschillende staten en hun gedragslijn wordt bepaald door de eigenaren of besturen. De Labour Party die in het Gemeenebest de Regeering vormt, en die in drie van de zes Australische staten aan het bewind is (tot voor kort zelfs in vijf) bezit geen eigen dagblad, evenmin als de Vakbeweging. Er zijn slechts enkele vrij onbelangrijke officieele Labour- en vakbewegingsbladen.

Door dezen stand van zaken heeft de Regeering geen steun van de in-

vloedrijke dagbladen en gedurende de verkiezingscampagnes is zij voor het contact met de kiezers geheel afhankelijk van betaalde advertenties, terwijl de meeste bladen in hun hoofdartikelen een uitgesproken anti-Labour-stemming aan den dag leggen. Er worden slechts enkele pogingen gedaan om het standpunt van de Nationale Regeering weer te geven, dat toch door de meerderheid van het volk wordt gedeeld en hierdoor bestaat er geen vrijheid van uiting voor de miljoenen, die vóór Labour zijn. Sommige bladen dienen de belangen van enorme centra van oorlogsindustrie, zooals b.v. de Broken Hill Company en vertoonen diensgevolge een neiging tot oorlogsophitserij. Deze ervaring in hun eigen land maakt de Australische journalisten, die zich bewust zijn van hun taak om te werken voor den vrede en een goede verstandhouding tusschen de naties, een beetje wantrouwig tegenover zekere oorlogsophitsende neigingen in andere democratische landen. Het is daarom niet te verwonderen, dat de Australische vertegenwoordigers op de Internationale Conferentie inzake de Vrijheid van Voorlichting te Genève menigen gedelegeerde uit de Westersche Democratische landen diep hebben geschokt door sympathie te betuigen met hetgeen leden uit Oost-Europa verkondigden over „oorlogsophitsing door de pers en het gebruik van den oproep om nationale vijandigheid te stichten”. Vergeleken met de totalitaire landen bezit de Australische pers 'n zeer groote „vrijheid van weten en spreken” en door de Federale en Staatsregeeringen worden hoegenaamd geen beperkingen opgelegd. Er bestaat geen verbod op het uitgeven van eenig orgaan en communistische en anti-communistische bladen verschijnen broederlijk naast elkaar (de Australische Communistische Partij heeft echter niet genoeg aanhangers om er een dagblad op na te houden). Er bestaat dus een mate van persvrijheid waarmede velen in andere democratische landen tevreden zouden zijn. Maar de Australiërs, die in overweldigende meerderheid geloven in het ideaal van volmaakte persvrijheid zonder restricties, zijn er nog niet tevreden mee.

(Haagsche Post)

WELKOM, PROFESSOR!

Dit schreef Paroels Dagboekankier: Dagboekankier gistermiddag in de aula universiteit, waar dr. K. Baschwitz intreedde als hoogleraar leer Pers, Propaganda en Openbare Mening. Commissaris Koningin baron De Vos van Steenwijk, wethouders De Roos en Polak en vele proffen, kran-tenmensen en journalisten aanwezig. Intree proffen bood Holbeinachtige aanblik.

Perstafeltje, waar Dagboekankier aan zat, volgekraabbeld met tekeningen door pennevoerders, die zich

blijkbaar bij professorale redevoeringen wel es vervelen. Noteerde 1 vrouwenbeen, 1 grafkruis en naam: Alice. Die (met potlood gekraabbelde) Alice heeft Dagboekankier, in bui om vergankelijkheid aller menselijke aandoe-ningen aan te tonen, met (natte) vin-ger uitgewist. Maar wetenschap (in casu dr. Baschwitz in toga op kathed-er) bouwt aan verre toekomst onzer journalistiek.

Professor dr. K. Baschwitz is niet alleen geleerde, maar ook collega. Bleek gistermiddag weer duidelijk, toen hij vaststelde, dat eigenlijke oefening van vak van journalist slechts kan worden verkregen in (harde) practijk van het krantenle-ven. Dagboekankier, die veel brieven krijgt van (jonge) lieden, „die het ook wel es willen proberen,” zegt het professor Baschwitz van harte na. Journalistiek is méér dan een „aardig stukje schrijven”. Journalistiek omvat gánse terrein der menselijke samenleving en wie zich niet aan alles verbonden weet, faalt — óók in „aar-dige stukje.” Want stukje alléén maar „aardig” wanneer neergeschre-vene slechts puntje van ijsberg, die dobert in levenszee; grootste deel van ijsberg blijft onder water verborgen: reserve aan weten en ook: aan voe-len, aan méévoelen vooral. Die reserve draágt het blinkende topje, dat zichtbaar wordt.

Professor Baschwitz bouwt al ja-ren aan die (onder oppervlakte ver-borgen) reserve. Onder zéér moeilijke omstandigheden heeft hij eerst wil-dernis afgebrand, terrein omgeploegd — en nu (eindelijk) kan hij gaan zaaien.

„De kennis van de leer van Pers, Propaganda en Openbare Mening is niet alleen nuttig voor de vakjourna-list, maar voor iedereen, die geroepen zal worden leiding te geven,” zei pro-fessor Baschwitz. Slechts weinig stu-denten zullen plaats kunnen veroveren in journalistiek. Maar wat professor Baschwitz doceert, is de leer van het kráchtigste, fijnstvertakte middel ter beïnvloeding der openbare mening. Kennis daarvan is belangrijk — en verbreding daarvan nuttig ook voor ons, journalisten, te véél nog door autoriteitjes (gróten weten wel bet-ter!) beschouwd en behandeld als lastposten, die men zoveel mogelijk moet belemmeren in hun werk.

Met grote nadruk eindigde profes-sor Baschwitz met als devies van zijn arbeid te geven: „Zie met twee open ogen.”

Als dat devies werkelijkheid mocht worden, ware vrede eindelijk, eindelijk gewonnen.

Zegen op Uw arbeid, professor — en moge Uw devies eens het devies zijn der gánse internationale pers.

ONZIN.

Zo noemde *de Groene* het en de K.L.M. blijkt het er mee eens te zijn, want ze vroeg ons het over te nemen.

Wat we ook zó wel zouden hebben gedaan. Dit schreef de Groene:

Zaterdag gebeurde er een ongeluk met een DC-6 toestel van de K.L.M. en de kranten sloofden zich uit om er zoveel mogelijk over te geven. Nu was het aantal feitelijke bijzonderheden nog niet groot, kon ook niet zo groot zijn omdat het inderdaad een ongeluk was, als kan voorkomen. Alleen het feit, dat er twee miljoen gulden bij betrokken was, maakte het wat extra ongelukkig, maar de mees-te kranten vonden, dat ze er flink wat aan moesten doen en toen gingen ze bij gebrék aan feiten maar onzin schrijven. Bijvoorbeeld dat het „nog voorbarig was” of „praematuur” of „onzeker” om van een constructie-fout van het toestel te spreken. Als er nu in het geheel geen sprake is van een constructiefout — en er is niets in dat ongeluk dat daar in de verte verband mee zou kunnen houden, dan is zo'n opmerking pre-cies even onbehoorlijk als wanneer van iemand die in het donker te water is geraakt en verdronken te schrijven, dat nog niet vaststaat of de dode door dronkenschap verongelukte.

Dat snelle gegoochel met construc-tiefouten houdt een miskennis in van de deskundigheid van de K.L.M. zowel als van de Rijksluchtvaart-dienst, die zeker niet over één nacht ijs gaan bij de keuze van de hier ge-bruikte vliegtuigen.

POLITIE.

Iedere journalist die ooit op onze nationale luchthaven Schiphol zijn werk heeft moeten verrichten — en vele reizigers met hem — zal getui-gen dat de politie aldaar een gebrek aan begrip en souplesse vertoont, dat bij sommige gelegenheden om wraak schijnt te roepen. Wij nemen aan dat de op Schiphol gedetacheerde bewa-kings- en douane-mansschappen van hogerhand instructies krijgen die hun eventuele goede wil volkomen aan banden leggen. „Hogerhand” moet dan nadrukkelijk in gebreke gesteld worden, begrip te tonen voor het nut, de taak en de bewegingsvrijheid der persvertegenwoordigers. Indien van de zijde der vakorganisatie niets hier-tegen ondernomen kan worden, dan zou men van de publieke opinie mis-schien kunnen bewerkstelligen dat de veiligheids-autoriteiten hun pose van welhaast vlegelachtige argwaan en geringschatting ten opzichte van de pers lieten varen. Voor eventuele lek-ken in hun apparaat hoeven zij nau-welijks beducht te zijn. Iemand die per se op een valse paspoort of met clandestiene deviezen door Europa reist, betreedt of verlaat Schiphol ook zonder dat de zorgvuldige en tijdro-vende veiligheidsmaatregelen hem deren.

Aldus een korte meditatie naar aan-leiding van het saboteren der journa-listen op Schiphol bij Koning Leopold's doortocht, j.l. Zondagmorgen.

(De Linie)

NIEUWE LEDEN N.J.K.

Als gewone leden werden aangenomen: A. Arnoidy, Rooseveltlaan 167 III, Amsterdam (De Telegraaf); A. G. Bok, Floris Versterlaan 23, Rotterdam (Zondagspost); M. J. Boom, Zuideinde 93, Meppel (Mep-peler Crt); H. W. J. Enserink, De Sitterlaan 76, Leiden (Nwe Leidse Crt); M. Germans, Jongkindt Co-ninckstraat 1, Alphen a. d. Rijn (Dagblad v. Rijn en Gouwe); R. Th. J. M. de Grood, Bergsingel 224 c, Rotterdam (Algemeen Dagblad); J. Kamminga, Anna van Burenstr. 24 II, A'dam (N.V. De Arbeiderspers); A. Koele, Zuideinde A 167 a, Oost-zaan (Stichting De Typhoon); H. van Hulst, Stalinlaan 89 I, Amsterdam (N.V. De Arbeiderspers); A. J. Liep-man, Krispijnseweg 127, Dordrecht (De Dordtenaar); H. J. Looman, Rooseveltlaan 159, A'dam (Elseviers Weekblad); W. Middelbeek, Berger-weg 136, Alkmaar (Ver. Noordh. Dagbladen); J. Otto, Dorpsstr. 315, Broek op Langendijk (Persbelangen, Uitkijk); P. H. W. J. Overdiep, Scheldestraat 22 III, A'dam (N.V. De Arbeiderspers); L. Pasterkamp, Zuid-einde 332, Landsmeer (Het Vrije Volk); F. J. H. Peltzer, Essenburg-singel 117 a, R'dam (Rotterdams Nieuwsblad); W. Polak, Waalstr. 160, Amsterdam (Het Vrije Volk); A. Scheffer, Churchill-laan 193 III, Am-sterdam (Het Vrije Volk); G. J. Schothorst, Sassenstraat 45 a, Zwolle (Scholse Courant); Elka Schrijver, Rijsburgerweg 153, Leiden (free lance); E. Spaak, Safrhatipark 58, Amsterdam (Het Vrije Volk); B. Wiebenga, Linker Rotterkade 38 a, Rotterdam (Dagblad Scheepvaart); J. J. H. Wintraecken, Scharnerw. 45, Maastricht (Limburgia Pers, Mara-thon).

Als buitengewoon lid werd aan- genomen: mr Chr. A. de Vries, Weissenbruchstraat 300, Den Haag (Maandblad A.N.V.V.).

Beledigende publicaties?

Door een in de Volkskrant van 10 Augustus 1946 verschenen artikel „Ergerniswekkend grondcapitalisme in Noordlimburgse Peel” achtte J. P. H. van der Griendt in Griendtsveen, gemeente Horst (Limburg) zich beledigd. Voorts oordeelde hij de publi- catie onrechtmatig. Bij vonnis van de rechtbank te Amsterdam van 4 Februari 1947 werd het blad voor het subsidiair ten laste gelegde ver- oordeeld tot een schadevergoeding van f 500 en de kosten van het ge- ding. Het blad ging van dit vonnis in hoger beroep. Dit kwam op 7 April j.l. in behandeling, waarbij aan de N.V. Van der Griendts Landexploita- tie wegens de beledigende strekking van het artikel een schadevergoeding van f 1500 werd toegewezen, terwijl tevens het blad werd veroordeeld in de kosten van aanplakking van het vonnis aan het paleis van Justitie te

Amsterdam, alsmede in de kosten. Naar wij van de raadsman van ge- noemd blad, Mr. W. M. J. Russel, vernemen, zal het dagblad van dit arrest in cassatie gaan.

Paradijs voor fotojournalisten

In *World's Press News* schrijft Bert Garai (Magazine Director, Keystone Press) over de wijze waar- op fotojournalisten in New York hun werk mogen doen:

I have recently attended some public functions in New York and was amazed to witness that New York Press photo- graphers are not only accorded equal treatment, respect and attention with their reporter or columnist collea- gues but, in some respects, even given preferential treatment.

I was invited to attend the Fifth Birthday Party of the show „Okla- homa.” Before going to the mid- night party at the Plaza Ball- room we attended the play, which was something like a first night film première at the Odeon. Celebrities were to attend and therefore crowds of fans, bobby-soxers and others lined both sides of the pavements, cheering whoever stepped out of a cab or was fashionably dressed and posed for the battery of cameramen.

When the crowd of fans yelled at a group of reporters that they were blocking their view of the celebrities arriving, the police respectfully re- quested the reporters, all with police passes in their hats, to give the fans a chance, and the reporters tried to comply.

In the theatre photography was permitted anywhere! The Press agents of the show were on the spot and gave all help.

Leiding van „Het Dagblad” is teleurgesteld

De abonné's van „Het Dagblad” hebben een door de heren M. Koot, directeur en H. A. Lunshoff, hoofd- redacteur, uitgegeven circulaire ont- vangen, waarin zij mededelen, dat zij op grond van financiële overwegin- gen zijn genoodzaakt de uitgave van „Het Dagblad” te staken. Dit besluit, aldus de circulaire, is zeer hard ge- vallen temeer daar „Het Dagblad” geen zuiver commerciële onderne- ming was, doch naar een ideaal streefde, verbonden aan een politieke doelstelling. „Het stelde ons teleur”, zo wordt verder gezegd, „uit de kringen voor wier idealen wij in het strijdperk zijn getreden niet de steun te hebben ontvangen waarop wij gemeend hadden te mogen rekenen”.

Een journalist onder de meisjes

Het bestuur van de Kennemer Journalisten Vereniging ontving het verzoek, een collega aan te wijzen, die aan een aantal meisjes uit de hoogste klasse van de middelbare scholen uit Haarlem, Bloemendaal en Velsen wat wilde vertellen over de journalistiek. Collega Van Willige verklaarde zich bereid „collega” te geven en over zijn ervaring schreef hij in de Nieuwe Haarlemse Courant in de rubriek „Spaarnebrabbels” het volgende:

„Gistermiddag voor het eerst van m'n leven voor de klas gestaan. Nog wel in H.B.S. aan Zijlvest, waar onge- veer 300 meisjes uit middelbare scho- len in Haarlem, Bloemendaal en Vel- sen bijeengekomen waren om voorge- licht te worden over beroepen. Wij allen luisterden eerst in de aula naar een schoon betoog over de taak van het meisje, dat het eindexamen ge- haald heeft. Zij moet niet op de eerste plaats veel verdienen, maar wél veel betekenen voor de maatschappij, die haar tot zes jaar studie in staat stelde. Toen verdween de grijs-geuni- formeerde stewardess van de K.L.M. met leger meisjes in een lokaal, 'n binnenhuisarchitect in het man- chester ging in een kale klas vertel- len, een verpleegster nam haar kans waar om ziertjes voor dit prachtige beroep te winnen, kortom 22 docen- ten, onder wie Spaarnebabbelaar, tra- den op als uitverkoren voorlichters. Geen belangstelling was er voor In- formatrice Ned. Spoorwegen, conser-

vatorium, wis- en natuurkunde en bacteriologie. Maar over de journa- listiek wilden er niet minder dan 31 wat weten, Leuk, al die frisse meis- kes, die straks met een kostbaar diploma in de hand lopen en de wereld gaan veroveren. O ja, ze willen wel de lucht in, mode ontwerpen, dokters- assistente en analyste worden. Het kleuteronderwijs staat ze wel aan en het maatschappelijk werk. Ze willen buitenlands correspondent worden van grote bladen, uiting geven aan een zalige fantasie en, als het even kan, de wereld vernieuwen en ver- overen.

Och, wat heb ik een heimwee ge- had naar de dagen, dat de kniekous nog om m'n kuiten gleeed, het spieken de eerste gewaagde sprong in het harde leven betekende, de leraar oud was en ik jong. Wat heb ik met wee- moed teruggedacht aan mijn eerste opstellen, met een tien voor fantasie en een vijf voor stijl, aan de rake op- merking van mijn leraar Nederlands „jij moet journalist worden, maar dat betekent lekkerder geestelijk eten dan lichamelijk.”

Ik heb voor de klas gestaan en al het mooie van ons vak verteld. De meisjes keken met grote ogen, die dichtklapten toen ik moest bekennen, dat wij mannen het maar een matig vrouwenvak vinden. Och dat schrij- ven en dichten, die heerlijke fantasie van sweet seventeen in druk zien..... dát is eigenlijk leven!

CHARIVARIA

Holland annekteert zich zelfs

Haal diep adem, makkers, het begint:

Alle oorlogsvrijwilligers die tropengeslacht zijn. (Parool).

Het consequent doorgevoerde isolement. (Vrije Volk).

Verbeteringen, die zullen worden doorgevoerd. (Trouw).

Hiertegenover merkte de heer De Bock op, dat de rapporteur niet de aanvullende sociale lasten heeft opgevoerd. (Hbl.).

De bedrijfsvoering van het doorsnee huishouden. (Volkskr.).

Op de betreffende vraag hadden wij eventuele hoogtevrees nonchalant ontkend. (Trouw)

De betreffende instanties zijn niet karig geweest met vergunningen. (Volkskr.).

In het raam van rituele of symbolische handelingen. (Dagbl.).

In het raam van een op deze leest geschoeide rede. (Volkskr.).

In het raam van een uiteenzetting over de melkprijs. (Volkskr.).

...dat van economische activiteit op Java nog slechts in verdwijnend kleine mate sprake is. (Trouw).

Als bekend hebben Argentinië, Chili en Guatemala territoriale eisen gesteld. (Trouw).

Deze Aron'se uitspraak (schrijft het Parool in een Tas'se boekbespreking).

Een Ruygerse interpretatie van de krantenkop (in de Volkskrant.. Discipulus is doodnieuwsgierig of het een Rommese of een Lükkerse kop is geweest).

Dat heilig moeten, die roeping en opgaaf Gods. (Trouw).

Een positieve stellingname. (Tijd).

Zich terecht moeten vinden met een probleem. (Ned. Bibl.).

...hun mensen voor de federalistische idee te kunnen begeesteren. (Tijd).

Als gezant in Berlijn werd hem een denkmaal gesticht. (Dagbl.).

Krijggerechten zijn voor hen in oprichting. (Vrije Volk).

Vier dagen zijn te kort om de problemen uitputtend te behandelen. (Tijd).

Mollis draait er gewoontegetrouw nog even omheen. (Vrije Volk).

Spr. constateerde dat wij de Oost-Europeërs niet mogen afschrikken (schrijft De Tijd, maar Discipulus vindt dat we de West-Amerikaners ook niet mogen vergeten).

Adrian Leverkühn, musicus en grubelend denker. (Ned. Bibl.).

Naar de „Wortslaut" te oordelen, is zulk een gesprek niet totaal uitgesloten (vindt De Tijd.. die blijkbaar meent dit gesprek beter in het Duits te kunnen voeren, ten onrechte, want dit is geen Duits).

Dat nerven-slopende vak. (Journ.).

.... alsmede voor die voorstellingen,

waarvoor door het betreffende theater middels aankondiging recht van voorbespreking wordt verleend.

(Ned. Filmclub).

De noodzakelijke snelle omschakeling zal zich nauwelijks in de sfeer van het particulier initiatief kunnen voltrekken. (Groene).

En nu allen tezamen, kameraden: Duitsland, Duitsland over alles....!

Engels

De arbeiders krijgen de unieke gelegenheid zich tegen moderate prijs enkele kunstwerken aan te schaffen. (Tijd).

Te middernacht is het personeel van de Amerikaanse vleesverpakkingsindustrie in staking gegaan. (Trouw).

De Engelse koning, die.. bij de beschouwing van het schilderij in liefde viel. (Cat. Tent. A'damse Kunst, Heerlen).

Net niet helemaal Engels

De „free-lancer". (Journ.).

Bedenkvol Nederlands

Wij zouden de nadruk willen leggen op de woorden „in vertrouwvol onderling beraad". (Tijd).

Wij ook. (Disc.)

Tegenover het kwade gerucht, plaatsen wij dan ook het standpunt van het

K. V. P.-lid der Eerste Kamer, de heer Wijffels, die dezer dagen zeide: „Het gezond optimisme ten aanzien van de verbetering van de door de oorlog schier hope-loze 's Rijks financiën, delen ook wij." (N. R. C.).

Discipulus vreest dat het met de heer Wijffels hopenloos is, en dat is des te bedenkelijker omdat hij volgens de N.R.C. het enige K.V.P.-lid van de Eerste Kamer is.

Viruly doorkruid

Doorkruid met humor vertelde de heer Viruly ons van zijn belevenissen. (Ons Eigen Terr.).

Sprekend pessimisme

Sprekend over dit experiment kan onze indruk niet erg enthousiast zijn. (Trouw).

Als we dan eens even onze mond hielden?

Ontploffte drinkers

Alvorens hieruit te drinken ontploffen in het voetstuk zeven kruidladingen. (Alg. Hbl.).

Ik ken al Frans

Typisch een man van het juiste milieu, van het juiste midden. (Parool).

De juiste middens

De romp van de D C 6 is op twee plaatsen doormidden gebroken. (Trouw).

Anticlimax

De inleiding schetst met een paar onstellige woorden de toestand, waarin ons oude werelddeel verkeert. Fraai is die toestand allesbehalve. (Vrije Volk).

Beroemdheid

Het oude huis van de schrijfster Esther de Boer-Van Rijk. (Parool).

Vooral bekend door haar succesroman Kniertje.

Tijdspiegelaar duidt een lezeres van De Waarheid aan als „een partijgenote, kameraadske Bos". Waarschijnlijk om duidelijk te kennen te geven dat Mussert of Moskou hem werkelijk één pot nat is.

De ware welvaart is er pas wanneer die vijf er zijn!

Nederlandsche Persil Maatschappij N.V. Amsterdam, Fabrieken te Jutphaas bij Utrecht

Achter de schermen van de Internationale Pers kijkt

Worlds Press News

het Britse Weekblad voor Pers en Journalistiek, reclame- en druktechniek.

*

Wekelijks franco per post f 22.50 per jaar. Kostel. proefno. op aanvraag. Agentschap voor Nederland: 82 Laan v. Leeuwesteyn, Voorburg